

Z E M P L É N.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYÉNEK ÉS A ZEMPLÉN-MEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLETNEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁR.
Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt 50 kr.
Bérmentelen levelek
csak ismert kezektől fo-
gadtatnak el.
Kéziratok nem adatna
vissza.
Egyen szám ára 30 kr.
A szállításhoz minden gar-
mondor díja 30 kr.

HIRDETÉS DIJ.
Hivatalos hirdetéseknek:
Minden egyes sor után
1 kr.
Asonféléül bolyog 30 kr.
Kiemelt díjazottak a kör-
sével ellátott hirdeté-
nyekért térmentés szerint
minden 1 centiméter
után 3 kr számítatik.
Állandó hirdetéseknek
kedvezmény nyújtatik.
Hirdetést a „Zemplén”
nyomdába küldendők.

A szőlők rohamos pusztulásának okai s az amerikai szőlők jövője Tokaj-Hegyalján.

(Két cikk.)

II.

Miután az amerikai szőlők részint, mint direkttermők, részint, mint alanyok használhatók, erre való elhatározásnál, hogy melyiket ültessük, nagyon óvatos választással kell élnünk. Mert, ha a direkttermőt választjuk, úgy a talaj fizikai alkotásán kívül, a helyi klimatikai viszonyokat is számba kell vennünk, amennyiben ezektől függ a termés fejlődése, beérése; továbbá a kriptogamikus betegségek nagyobb-kisebb mértékű terjedése, s végre a vinyegének téli fagyokkal szemben ellenálló képessége.

Azért olyan fajtát kell választanunk, amely a helyi klimatikai viszonyok közt bő termés mellett jól értékesíthető bort teremjen, ne legyen nagyon fogékony a kriptogamák iránt s jól álljon ellene a téli fagyoknak. És miután a direkttermő amerikai szőlők sejtiszóveti szerkezetre nézve kisebb-nagyobb rokonságban vannak honi nemes fajainkkal, s így a filloxerával szemben változó fokú ellenállást tanúsítanak: tehát arra is kell ügyelnünk, hogy olyat válasszunk, amely nagyobb fokú immunitással bír.

Az amerikai szőlők általában, mint direkttermők nem nagy szerepre vannak hivatva a szőlőkultúrában, ha csak az intenzív festőanyagukat nem vesszük számba; mert termőképességük nagyon közepes, boruk sajátos vad, — róka- és egyéb ízű. Azonban alanyok kultiválva, tehát az európai tőke-gyökerek kicserélésére, igen nagy fontosságuk. A tőke-gyökerek kicserélése, mint tudva van, közönséges ojtás útján történik, mely művelet, az egyfajta szőlők megújításánál, eddig is gyakoroltatott nálunk, csak hogy nem volt olyan fontos, mint jelenleg, amikor ettől függ nemes szőlőink életbemaradása.

Hogy ha az ojtás egynemű fajszőlők közt történne, úgy misem volna könnyebb, mint nemes szőlőinket a kellő feltételekkel bíró talajban megvédeni a filloxera-invázió ellen. De mert itt a létfeltétel céljából két különböző fajt, tehát a sejtiszóveti szerkezetre nézve nagyon elütő nö-

vény egyedeket, egy egységes egyedé akarjuk összeforrasztani s így nagyon viszonylagos sikert érünk el; és ezen sikerrel is csak odáig jutunk, hogy oltványaink élettartalma legfeljebb 8—12 évre terjed ki.

Mi legyen hát tulajdonképen az ojtás? Nem egyébb, mint az alany és nemes vessző a kérget és a szövetszóveti sejtiszóvetinek (kambium) egymással szoros érintkezése; melynélfogva az átszivárgás törvénye alapján megindittatik köztük a kölcsönös táplálkozás, s mely eredményében a két egyed összeforrására vezet. Ebből következik, hogy szabályos és zavartalan táplálkozás, s így tehát az alapos összeforradás is, csak azon esetben állhat be, ha a két egyed kambiuma alkotására nézve teljesen megegyezik egymással, azaz: ha minél közelebbi rokonságban van az alany a reá ojtott vesszővel.

Az amerikai szőlő-alanyok a sejtiszóveti, mint egy vadabb fajé, elüt a nemes szőlő sejtiszóvetétől és így a kettő egymásra ojtva, ha meg is ered, soh'sem adhat olyan egységes tőkét, melyben a kölcsönös táplálkozás zavartalanul s így az egész tőke növekedése egyenletesen történne. A kambium sejtiszóveti közt való különbség nagyobbodásával a tőke egyenletes növése s tartóssága fogy, ellenben a különbség kisebbedésével, úgy az egyenletes növése, mint tartóssága növekedik.

Az amerikai ojtványoknál rendszeren azt tapasztaljuk, hogy a tőke nemes része aránytalanul megnövekszik, az ojtás helye hatalmas dudorra lesz, maga az alany stagnálni látszik fejlődésében. Mind ez onnan van, hogy az alany a maga szűk sejtin át nem képes annyi táplálékot nyújtani a földből, mennyit a nemes vessző bő sejtje befogadhat; s viszont, a bő sejtje nemes rész, a külső közegből vett feles táplálékát nem adhatja át a szűksejtű alanyoknak; ennek következménye az ojtáshelyi dudorodás, a nemes rész szerfeletti megvastagodása és az alanyok fogyatékos növekedése. Addig, amíg az alany sejtje fiatalok, s eléggé ruganyosak, az ojtvány vegetációja rohamos, termés több, mint kívánatos; de azután évről-évre a tőke mindjobban törpül, termés csökken, levézetét csakhamar ellepi a Chlorotis és a rákövetkező tavasszal már ki nem hajt.

Ez, különösen Ripáriára áll, tehát azon sző-

lőfajra, melyben nagy ellenálló képességénél fogva, még a legtöbb reményünk volna, hogy vele a filloxera ellen megvédjük magunkat.

Azon amerikai fajokon, melyek közelebbi rokonságban vannak a mi szőlőfajainkkal, az ojtás sikeresebb; mert a megeredés százaléka nagy, a tőkék, bár lassan növekednek, de növekedésük egyenletes s így élettartalmuk hosszabb. De a rokonság közelségének fokozásával fogy a tőkék filloxera-ellenálló képessége.

Mindezekből láthatjuk, hogy az ojtás útján való szőlőtelepítés még nagyobb körültekintést és több gondot kíván, mint az amerikai direkttermők; mert, ha pusztán Ripáriakra szoritkozunk és azokon akarjuk fentartani nemesfajú szőlőinket, úgy a szerfelettel kényes adaptációjuk miatt le kell szállanunk búzatermő földrünkre. Ha pedig a talajban kevésbé válogató amerikai fajokat választjuk, melyek az ojtásra nézve kedvezőbb feltételekkel, de a filloxerával szemben csekély ellenálló képességgel bírnak, akkor meg szénkénegezés nélkül nem lesz borunk.

Lássuk most az amerikai szőlők nagyszámú fajai közül egyenként általános körvonalakban ismertetve, legalább azokat, melyek hazánkban is félig meddig el vannak terjedve.

Az amerikai szőlők számtalan fajtát felosztják:

1. Ripáriakra.

Ismertebb változásai: Ripária sauvage, Ripária Portalis, Ripária tomenteux. Elterjedtebb hibridjei: Taylor, Solonis.

2. Vitis Aestivalis-okra.

Általános ismert fajai: Cunningham (kaningem), Herbemont, Jaquez.

3. Vitis Rupestris fajra.

4. Vitis Berlandieri-re.

5. Vegyes hybrid fajokra, melyek közül ismertebbek: Othello, Canada, Jork-Maderia és Violla.

A Ripáriák (eredetileg rivertides grapes, folyómenti szőlők) rendkívül nagyszámú változásaiakkal, az északamerikai nagy folyamok alluviális, igen mély s fölötté termékeny partjait lepik el. S így tehát, mindünk is, csak mély, termékeny és mészszegény talajban kultiválhatók sikerrel. Termésük élvezhetetlen, tehát direkttermőknek nem alkalmazhatók; alanyok azonban elég jók, mert a nemes vesszővel kellőleg

T Á R C A.

Bihari emlékek.

— A „Zemplén” számára írta: —

Ohyzer Kornélné

I.

Alig van szebb tulajdonsága az embernek mint a visszaemlékezés. Igaz ugyan, hogy valamint a szép és jó, úgy a szomorú napok emléke is megmarad, sőt fájdalom a rosszak mélyebb nyomokat hagynak magok után, mint azok, a melyeket vígan töltünk. Azért amennyire lehet csak a kellemesekre gondoljunk vissza.

Úgy az én emlékezetem is tulszárnyal a boros kellemetlen napokon s meleg verőfényben sütkérezik a bihari hegység bércei között, hová mult nyáron a m. orvos és természet vizsgálók gyűlése tagjainak kellemes társaságában jutottam.

Oda vezettem olvasóimat is. Amde azt előre is mondhatom: aki fnyás, kényelemhez s jobb olvasmányhoz szokott, az ne jöjjön velem, az maradjon pipereasztala, kávéja és Marlitt regénye mellett. De aki rizspor és frufu-sütögetés nélkül képes gyorsan elkészülni, uszonára pörkölt szalonnával beérni hegyomlason, görgetegen sétálni — hol különben gyakran biztosabb a lépés, mint a sima parketten, azt elvezetem azon kedves fenyvesek közé, amelyeket bárhol mindig egyformáknak találunk, mintha egy anyának volnának gyermekei. Különben azok is ők, mert csak egy és ugyanazon talajban tenyésznek leginkább, de ott aztán övök a dicsőség.

Ha kirándulásunkat sorrendbe akarom venni, úgy mindenképp előttem kell megemlítenem. Azt lehet mondani, hogy az egy szép völgy ölen nyugszik, mely körül a távoli hegyek koszorút képeznek, de felzavarja nyugalmából azon körülmény, hogy ezen városka egész népes környéknek, sőt még a távolabbi vidéknek is központja. Az az oláh fáta nem is számít, aki a belényesi vásárt meg nem járta, az sem baj ha völegény helyett csak egy kcskét szerzett; mert amely leány ilyen megegő hozománytal bir az már parthie, kit nem hagynak a suton. Közel három ezer vegyesajku lakosa jól meg fér együtt úgy a városban, mint a temetőben, mely különösen szép. kissé emelkedett helyen fekszik.

Egy kissébb városnak három nevezetes épülete szokott lenni: a templom, az iskola és a kórház; templomai díszesek, iskolái ékesek, különösen a román nyolc osztályu gimnázium — de kórházat nem láttunk. Láttuk azonban vendéglőjét s pedig mondhatom rövid ott időzésünk dacára elég gyakran.

Többen álmélkodva jegyezték meg, hogy ez a vendéglő hajdan fejedelmi lak volt, én pedig Petőfi-t idézve azt mondtam reá: s miért ne? ha lehetett az isten házából csárda: miért ne lehetett fejedelmi lakból is az, s lehet, hogy most tisztább szívű látogatója akad e vendéglőnek, mint aminő hajdan a palotának volt. Ezen alkalommal is valának ott a társaság tiszteletére rendezett diszebeden sokan igaz szívűek, kik csak szépet és jót kívántak egymásnak, sőt e buzgalom tul is csapott mederén, mert a helybeli felköszöntők között akadt olyan is, ki terjedelmes fejtegette, hogy milyen üdvös volna az olyan társadalmi

rendszer felállítása, melyben a nők ne lennének kényszerülve megélhetési kereset után nézni, hanem kizárólagosan csak is az anyaság magasztos eszméjének élne.

Azt hiszem, hogy ennek a természetes hivatásnak egy nő sem mond ellent, csak a férfiak is tegyék meg e téren törvényes kötelességüket, mert anélkül az ige nem válhat testté.

Belényésről korán reggel indultunk Bihar-Füredre oláh szekereken, melyeknek magas, puha friss szénaülésére mint a labdák gurultunk fel; de amint a kocsi haladt, azonképen le is a kasba, amely szerencse, hogy nem volt lyukas, mert kiesett volna a sok kakas meg egyéb baromfi, mert akadt erre az utra az állatvilág minden fajából, még gyenge és kövér liba is, amit el lehet képzelni akár süve az elemóziás kosárban, akár sületlenül, kinek milyen a fantáziája.

Kezetben lapályon, szántófeldek mellett viz utunk. Falu közeledtét díofa csoport jelzi, de olyan csoport, mely erdőcskének is beillenék, ami a mellett, hogy szép, még hasznos is. Majd dombos kopárságon haladunk, melynek egyhangúságát alig vesszük észre, mert egészen lebilincselik figyelmünket a távolabbi hegyek, a bihari Kárpátok, melyek festői csoportban borulnak egymásra, míg egy-egy völgy elválasztja őket. De ahol a völgy véget ér, ismét összeölelkeznek, mint a szerelmek, vagy egymásra törnek, mint a vetélytársak. Egy-egy távolabbi csúcs kíváncsian kapaszkodik a többi fölébe, némelyiknek pedig már csak a feje bubja látszik. Csak a midőn mindég jobban közeledünk feljők, a most már meredek hegyi uton, bontakoznak ki egyenként, elénk tárva plasztikus domborzataikat. S ezek még mind csak

Mai számukhoz egy ív melléklet van csatolva.

fornak össze. Dugványozás után igen könnyen szaporíthatók. Hibájuk, hogy a talajban válogatóság, oltványaik rövid életűek és a Chlorotis iránt nagyon fogékonyak. Számos változásaik közül ajánlhatók: Sauvage, Portalis és Tometeux.

Taylor, hibrid faj, a talajban már nem annyira válogatós, mint a Ripária; méz-, márgaszegény s középkötöttségű talajban jól diszlik. Termése apró, fehér bogyóju. Direkttermőnek azonban csekély haszna miatt nem alkalmas, alanynak inkább, mert a nemes vesszővel jól forr össze s Ripáriánál egyenletesebben növekszik; de fillokszerellenálló képessége, kedvezőtlen talajban, csekély.

Salonis, Ripária hibridje, leginkább közép nedvességű talajban prosperál s bizonyos fokban eltűri a meszes talajt is. Termése élvezhetetlen, Alanynak jó, csak hogy csekély százalékból fogan. Sima vesszeje nehezen gyökeredzik.

A Vitis Aestiválisok, úgy a külső alkotásukra, valamint sejtstruktúrájukra közeli rokonságban vannak az európai szőlőkkel. Amerikában, mint direkttermő fajokat, soványabb és szárazabb lankásokon meglehetősen nagy mennyiségben kultiválják. Boruk rendkívül intenzív festőanyaggal bír; alkoholtartalma elég magas foku; s bár szokatlan ízű, de teljesen élvezhető. Főhibájuk, hogy meghonosításuknál, az adaptáció mellett, még az éghajlati viszonyok is lényeges befolyást gyakorolnak rájuk. A fillokszerával szemben, fajaik szerint, különböző ellenálló képességgel bírnak, de távolról sem azzal, a melylyel a Ripária. Sima vesszőből igen nehezen szaporíthatók. Nálunk ismertebb fajai:

Cunningham, Amerikában sovány, száraz talajban kultiválják. Bora fehér színű, meglehetősen alkohol tartalommal. Amerikában nagy becsben áll; minálunk csekély termőképessége miatt direkttermőnek nem igen válhatik be. Alanynak nem alkalmas. Ellenálló képessége nem nagy.

Herbemont, Amerika déli tartományaiban bő termése miatt nagyon el van terjedve s úgy fehér bort, mint veresét egyaránt szűrik belőle. Kedveli a mézszegény, laza s vastartalmu talajokat. Ellenálló képessége igen nagy s nemcsak a fillokszerával, hanem a kriptogamikus betegségekkel szemben is. Alanynak nem alkalmas. Sima vesszőből nehezen szaporodik.

Jaquez, kötöttebb talajon s mélyrétegű lejtőkön buján hajt; jól növekszik azonban a márgás talajban is. A meszes és sekély rétegű talajban a fillokszerát erősen vesz rajta. Bora nemes, átható festőanyaggal, s elég jó izzel bír. Alkohol tartalma elég magas foku. Termés hozama közepes. Alanynak nagyon alkalmas, mert a nemes vesszővel tökéletesen összeforr s egyenletesen növekszik. Sima vesszőből nehezen szaporítható és a kriptogomák iránt nagy hajlandósággal bír.

Vitis Rupestris, nagyszámú változásaival az Egyesült államok déli részében, a Missouri folyótól délkeleti prairieken, száraz, kavicsos és homokos talajokban él. Termése apró bogyóju, mellekiz nélkül, korán érő s cukorédes. Direkttermőnek csekély hozama miatt nem alkalmas, alanynak azonban minden tekintetben kitűnő. Ugy a kriptogamikus betegségekkel, mint fillokszerával szemben nagy ellenálló képességgel bír. Nedves talajban azonban erősen ki van téve a gyökérpenészeknek.

Vitis Berlandieri, Texas sziklás vidékét valja hazájának; számos oly tulajdonsággal bír, hogy Hegyaljánkat — ha az eddigi vele tett kísérletek

bükk- és tölgyerdők, hanem amint a magaslatra érünk, egyszerre szemünk elé tárul egy mély völgyön túl a magasba törő fenyők szakadatlan láncolata.

Lelekünk már repül feléjük, melyet szekerekünk, nagyokat zökeneve, csak lassan kísérelhet, míg végre, megtörve bár, de fogyva nem, érkezünk az ígért földére: Bihar-Füredre.

Sokat hallottunk szépségéről, mégis meg voltunk lepelve, midőn kocsiink begördült abba az igazán vadregényes völgybe, mely azért mégsem zord.

Számos kedves kis lakóháza barátságossá teszik. csevegő forrása kedélyes hangulatra keltik a mellette andalgót, a fenyvesek pedig, mint erős bástyák zárják körül és védik a vihar ellen.

Mi is a völgykatlanban, mint egy kalitban érezzük magunkat, de olyan kalitban, melyből nem óhajtnak szabadulni. Hogyan is óhajtanánk, midőn mi, fáradt vándormadarak, puha fészkekre találnak e rengeteg vadonban. De ha összehasonlítást akarunk tenni a sok Füred között, azt kell mondanunk, hogy míg a tátrai és balatoni kulturális életnek örövendek, Bihar-Füred erről még csak álmodozik, de már hajnali álmát aluszsa, mert itt is kezd viradni.

Lelekünk még a remek vidék varázslatának ígérete alatt állott, midőn testünk felüdítése is hasonló alá került, t. i. az asztalka terül meg, kellemes varázslat ígérete alá, s az ügyes varázslók, a fáradhatatlan rendezők, folytonosan velünk voltak s azért nem lehettek vágyaink, amelyek nem teljesedtek volna.

pozitív alapon állnak, teljesen regenerálhatjuk vele. Direkttermőnek nem válik be, de alanynak még a legszárazabb és kavicsos hegyoldalokon is kitűnően alkalmazható. Ellenálló képessége egyenlő a Ripáriával. Chlorotisra, kriptogamikus betegségeknek nem hajlandó. Sima vesszőből azonban nehezen szaporítható.

Hybrid fajok. Idevalók azon szőlők, melyek részint amerikai s európai, részint a vad- és nemesebb amerikai fajták keresztezése után származtak. Ide tartoznak:

Othello, mely csak termékeny s mélyebb rétegű talajban tud prosperálni. Bő termő s korán érő faj. Bora igen szép, veres színű, meglehetősen foku alkoholtartalommal, de gyengén rókaizú zamattal. Fillokszer ellenálló képessége nem nagy s így kedvezőtlen talajban, különösen erős agyagban s mézben mihamar elpusztul. Kedvező talajban azonban jó hosszú ideig megküzd a fillokszerával.

Canada. Ezen fajt Franciaországban direkttermőnek kultiválják, nagy hozama és kellemes zamatu bora miatt. Mély, laza és friss talajban jól diszlik, száraz és sekély termőrétegű talajban elpusztul.

Jork-Maderia, nálunk is igen rég ismert szőlőfaj. Direkttermőnek keveset ér, rókaizú zamata miatt. Alanynak azonban nagyon alkalmas; mert a reá ojtott nemes vesszőt jól táplálja s azzal egyenletesen növekszik. Fillokszer ellenálló képessége nagy, a talajban nem válogat. Gyökérzete igen gyér s e miatt lassan növekszik s későn kezd teremni.

Violla, Franciaországban ezen hibrid fajt egyedül alanynak használják, mert terméshozama csekély, különben is erősen rókaizú. Alanynak azonban a legjobbak egyike; mert a nemes vesszővel kitűnően összeforr s azzal kifogástalanul egyenletesen növekszik, s az ojtványok megeredő százaléka igen magas. De válogatós a talajban nagyon, s így már kötöttebb agyagos, vagy meszes talajban, nemkülönben sekély rétegben a fillokszerát gyorsan végez vele.

Ezekután azt kérdezhettük, hogy micsoda jövő vár Tokaj-Hegyaljára, ha a fillokszer elleni védekezésül az amerikai szőlőket választja? Erre én, mint e sorok szerény írója, még csak a legáltalánosabb feleletet sem merek adni; annyival is inkább, mert itt minden egyes szőlősgazdának külön-külön van számolni- és következtetni valója. Ezt az egyet azonban, amit nagyérdemű tudósunk Chyzer Cornél dr. ezen becses lapban még 1885-ben kijelentett, nem átalom ismételni: Tokaj-Hegyalján a fillokszerával kell megélnünk.

Mathiász József.

Vármegyei ügyek.

A közigazgatási bizottság f. hó 6-án tartott üléséről szóló jelentésünket, egyéb közlendőink sokasága miatt, dióhéjba szorítva a következőkben adjuk: Horváth József h. főjegyzőnek, mint az alispán helyettesének, a közigazgatás állapotáról szóló jelentése, ugyszintén a Vicomándy Ödön volt főjegyző elmozdítására vonatkozó s felolvasott belügyministeri intézkedésmintázatát vétetett, illetve a közgyűlésnek bejelenteni határozatott. Amerikába ez évi március hó folyamán kivándorolt 114 egyén, visszaérkezett 41. Zugiskolák létezéséről jelentés a járásokból nem érkezett. —

Ebédután felkerekedett a társaság tetszés szerint kirándulásra, volt miben válogatni. A magasztorók szép kilátásu hegyre kapaszkodtak, mi szerényebb igényűek s talán fáradtabbak ezáltal azon közmondás utolsó tételét vallottuk, hogy „Kórházat kívülről, borházat belülről és hegyet alólról jó látni.” Azután a fürdőtelepet részletesen megtekintve, azon szomorú tudattal tértünk nyugalomra, hogy másnap korán reggel el kell hagyni ezt a kedves helyet, mert már 9 órakor vár reánk Belényesen a külön vonat, mely Lunkára fog repíteni.

Fáradalmas nap után óhajtja az ember a takarodót, de nem szívesen hallja a riadót, hát még akik egy ilyen rövid éjszakán kétszer riadnak fel, mint mi néhányan, kiket egy eltévedt bárány, ki nem talált aklára, sorban minden ajtón zörgetve, felébresztett. Mi azt hittük hogy ez hivatalos költögető — mert volt ilyen ígérve — siettünk álmosan öltözködni s csak midőn már készen voltunk, pillantottunk az órára, mely 4 helyett kettőt mutatott. Nem mondhatnám, hogy leggyöngédebb kívánataink voltak a hivatlan költögetőt illetőleg. Másnap már neveltünk az egész felett, de nem tudhattuk meg, ki volt a bűnös, pedig az illető többemagával volt el szalásolva, de hát „Holló a hollónak nem ássa ki a szemét.”

Borus, hűvös volt a reggel, a nap megnehezelt reánk, a miért annyit korholtuk, hogy eddig olyan tulságos melegen viselkedett irántunk. Lehet azt is zokon vette, hogy egyik jeles tanárunk a gyűlés alkalmával az ő viselt dolgait, pazar életét hozta a nyilvánosság elé, kifecsegvén róla, hogy már csak kontóra él s mennyi kölcsönre

Az 1892. évre vonatkozólag átdolgozott utépítési költségvetést elvből elfogadta ugyan a közig. bizottság, azonban, hogy a részletek fölött is kellő bírálatot gyakorolhasson, a költségvetés tervezete kinyomattatni és a tagok között szétosztatni rendeltetett. — A pénztári kimutatások szerint a f. év I. negyede végén a hátralekók állása következő volt: a betegápolási alapé — 23205 ft 32 kr; a közművelődési alapé — 12235 ft 61 kr; a nyugdíjintézet alapé — 11460 ft 20 kr; a katonabeszállásolási alapé — 1794 ft 59 kr; végre utimunkaváltás hátralekó a multból 8101 ft 41 kr. és így összesen: 56807 ft 18 kr.*) A katonabeszállásolási alap hátralekóinak minden kimélet nélkül való behajtására a járási főszolgabírák utasítottak. Az árvaszéki elnök évnegyedes jelentése szerint elintézendő volt 5881 db. elintéztést nyert 5391 s így hátralekóiban maradt 490 ügydarab. Szaporodás az ügyforgalomban 233 db. Elintézték az előadók márciusban, éspedig Karsa Farenc 354 ügydarabot, Spilenberg Barna 435, Pekáry Gyula 387, Farkas Dezső 339 Póányi Gyula 333 ügydarabot, Klimó Menyhért jegyző 308-at. — A közegészségi állapotok általában megnyugtatók, bár S. A. Ujhelyben a difteritisz, mely nem régen már teljesen megszűnt, ismét jelentkezett a kanyaróval együttesen. Tokajban is fordultak elő a difteritisznek esetei. — A vármegye területén létező iparos iskoláknak a vall. és közoktatási minister 1700 fnyi állami segédelmet nyújtott. A közig. bizottság a vármegye közművelődési alapjából Varrannónak új kisdudóvó helyiség építésére 1200 fnyi, a s.-a.-ujhelyi róm. katolikus hitfelekezetenek elemi iskolaépülete megújítására szintén 1200 fnyi, végre a vármegye területén működő kisdudóvó intézeteknek költségvetési hiánylataik elenyésztetésére összesen 2350 fnyi szubsidiუმot utalványozott. — A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszéki fogházban március hó folyamán a rablétszám 198 volt, ebben elítelt 166. A fogház egészségügyi viszonyai kedvezők. — Közutaink a tavaszi munkálatok teljes erővel folynak. A felső vidéken a patakok vizállása középszerű s így újabb rohamos áradástól nincs ok tartani; de az első áradás nagy károkat okozott. A Tapoiy-Ondava, mely a védőtöltéseket átszakította, több község határát elborította s Malca, Márk és a velük szomszédos községek földjén a víz még ma is ott stagnál. Jesztreből Abaráig a kiáradt vizek miatt közlekedni nem lehet. Amerikából a vármegye területén lévő 94 posta-hivatal közül 63-tól bejött kimutatások szerint a mult év második felében 775.516 ft készpénz érkezett csak postautalványokon. — Az egyenes adók befizetése kedvező volt. Márciusban befolyt 31.261 ft 31 kr, a mult év ugyanazon havi eredményeihez mérten most több 542 ft 72 krral. A hadmentességi díjban 371 ft 16 krnyi visszaesés mutatkozik, mert a f. évi márciusban ez a számadás csak 468 ft 11 krnyi bevételt tüntet föl. A kir. pénzügyigazgató külső szolgálatot teljesít. Eddig megvizsgálta a hononai és a kir. helmezi kir. adóhivatalokat s mindkettőt példás rendben lévőnek találta. — Harstein Májor Lázár, Káplár József és Tóth János hadkötelesek kivételes nősülhetés megengedését kérvényezték kedvező elintéztést nyertek. — A d. e. 9-kor kezdődő ülés déli 1/2 12-kor az elnöklő főispán megéljenzésével végződött.

*) A vármegyei négy alap hátralekó tétel: 48705 ft 77, mely összegben, azonban, bentfoglaltatnak a f. évi kivonások is, és ezek magukban cirka 35.000 ftot tesznek s így a valóságos hátralekó nem igen több 13.000 ftnál.

Szerk.

van időnként szüksége, hogy folytonosan tüdőkölhessen.

Kirándulásunk Rézbányára szomorúnak ígérkezett, de azért elszántan azon megjegyzéssel, hogy jöjjön aminek jónni kell, ültünk fel szekereinkre. Phöbus apó látva, hogy mi meg nem ijedtünk, ő is meg gondolta magát; talán az is eszébe juthatott, hogy nem jó lesz a tudósokkal ujjat huzni, mert még egy pár folttal többet fognak reá. Fogta magát s felszökött a legmagasabb helyre s annak csucsán, mint egy glória jelent meg. A meglepett ködpárák sűrűn összegombolyodva hömpölyögtek lefele, ekkor a győztes sugarak a legtömörebb fenyőgalyakon is áttörttek s lón olyan világosság, amilyen nem egy hamar lesz Bihar-Füreden. Természetesen ebben a tudományunk is volt része, mert ahol annak terjesztői megjelennek, ott a világosság egy bizonyos minimumának már csak derengnie kell.

Mint az angol a képtárban, úgy forgolódtunk mi is szekereinken, mert egyszerre szeretünk volna előre, hátra és minden oldalra nézni, oly elragadó volt minden oldalról a kép. De különösen egy tünemény bilincselte le leginkább figyelmemet.

Előttünk négyszeres fenyőhegység emelkedik szabályos távolságban egymástól, mintha arhitektonikus pontossággal kiszámított emeletek volnának; még a fák csucsai is egyformán csipkézettek. A négy vonal különböző színárnyalatba van burkolva; a két alsó világos és haragos zöld, a harmadik kék, a negyedik szürkibe megy át. Idővel a szín mindig változik. Majd a legfelső

Folytatás a mellékletben.

Mester István, szerencsi járási szolgabíró, a vármegye bizottsági tagjaihoz intézett leveleiben tudatja, hogy a május közgyűlésén netalán megüresedő főszolgabírói székek bármelyikének elnyerhetéseért pályázni fog, egyszersmind kéri, hogy ötlet e szándékában szavazataikkal támogassák. — *Gaisler József* br., kinek jelöltsége iránt utjabban igen előkelő helyeken is élénk érdeklődést tanusítanak s pártja számban és erőben napról-napra gyarapodik, lapunk útján is kéri a vármegye t. bizottsági tagjait, hogy bizalmukkal megajándékozzák és a főjegyző-választás eredményéhez mérten ötlet az újhelyi, esetleg a szerencsi főszolgabírói szék után irányuló törekvésében, tizenhét éves szolgálati multjának méltánylásával s becses szavazataikkal céljához juttatni kegyeskedjenek. — *Bárczy Benedek* szolgabíró, arra az esetre, ha *Barthos József* megválasztásával a sztropkai j. főszolgabírói széke megüresednék, pályázik és a választó közönség részéről, célja eléréséhez szíves támogatást kér.

Dél-tiroli levelek.

III.

Arco, 1892. Tavasz 20-án.

Utóbbi levelém ott hagyám félbe, miszerint a m. hó 17-én — először ittélünk óta — havazott. Másnap azonban ismét szép napunk volt, s a hó a völgyben ismét teljesen elenyészett. Ámde 19-én ismét beborult, havazott, 20-án essőre változott, s a hó végéig csak kivételes rövid időkre láthatuk néha a napot. Éjjel ugyan nem fágyott, de viszont nappal sem volt többé az a kellemes meleg.

A farsang utolsó három napján kiáltós tarka jelmezekbe, többnyire fejér-eresbe öltözött suhancfiúk járnak, kiabálva, bolondoskodva, mint nálunk ezt a zsidó-farsang alkalmával teszik. Húshagyókedden azonban minden ember nekimelegszik. Vesznek apró kemény cukorkákat, amelyeket — valószínűleg cukrászok megbízottjai — alarcban, jelmezből árulnak a sétányon, kiabálva: »Wurfbonbons« — »bomboni da getto! cinquanta soldi il kilo!« — és férfiak a nőkre, nők a férfiakra hajingálják, oly erővel, hogy némely nő olyformán, de sokkal könnyebb sodrony-árlacot visel arca védelmére, mint a vívás-tanulásnál használunk. Később, midőn még jobban bejőnek, férfij férjst és nőt is meghajingál. A paraszt-gyerek pedig szedik a cukorkákat a földről. Egyszóval ez valóságos bolondok napja.

Az itteni szőlő-terekben a fasorok közt, amelyekre a szőlő fel van futtatva, szántják a földet. Az ekének nincs kereke, csak a levegőben lógó rudhoz van a szántó- és ekevas alkalmazva.

A legközelebbi napokban négy férfi és három nőből álló társasággal gyalog, valamivel több, mint egy óra alatt, átsétáltunk Rivába, a járás fővárosába, a Garda-tó partjának nyugot-északi sarkánál. Ez már nagyobb és sokkal csinosabb város Arconál, északi végállomása a Gardai gőzhajónak (déli végállomása Peschiera). Megnéztük két igen szép egyházat, egy nagy laktanyáját (de csak kívülről, mert be nem eresztik az embert), amelynek felvonó hidja van, s elzárva rövid időn át védhető is lenne; azután egy kis csolnak-kirándulást tevének

sor ezüstös peremet kap, mintha tündérek himezték volna ki egy pillantás alatt.

Egyszere elvált az egész felső vonal s emelkedik felfelé. Lehunyom szememet azt hiva, hogy álmodom az egészet; de nem volt álom, ismét tágra nyitott szemmel látom, mint emelkedik feljebb feljebb s mindég halványabb lesz, míg végre szét oszlik, elszáll. Kódpara volt az is, mely eltűnt, mint a mily gyorsan eltűnt az a kedves kirándulási idő mert hisz:

Nem tarthatnak örökké
Azok a szép napok.

Nagyon megörültem, midőn később hallottam, hogy rajtam kívül még más is megfigyelte ezt a nem mindennapi tüneményt.

Amíg lelkünk egyik hegycsúcsról a másikra és onnét a felhőkben repkedett, nem is vettük észre, mit mivel velünk ami oláh szekeresünk macskalovaival s kenderkócmadzag-kötőfék-hámjával

Csak midőn a belényesi állomáshoz értünk, éreztük a versenyfutás hatását. Tanácsoltam is, hogy jó lesz a zörgő oldalbordákat megszámlálni, nem maradt-e el vagy egy pár. Nem azokat az átídomított, mindig zörgő bordákat értem, azok nem szoktak elveszni, még az ilyen utban sem, pedig talán némely férj nem is busulna nagyon utána, hanem az ő eredetüeket. S csakis midőn azoknak teljes számban voltát konstátálták az orvosok; szálltunk nyugodtan a belényes-vaskohi vonatra. Ezeknek a vaskocsiknak már jobb a hámjok, és meg is vagyion irva a Belényes vidékének ismertetőjében, hogy a vonat *törekedik* elérni állomásait. No legalább kipihenhetjük magunkat!

(Vége köv.)

a Gardán. Az idő csendes levén, a tó gyönyörű kék színben tükrözé vissza az eget, s a gyémántok szépen ragyogtak a víz színén. Így nevezik itt azon fénytüneményt, amely által támad, hogyha tulajdonképeni szél nem fúj is, egy kis mozgása mégis van a tó felszínének, s az ebből képződött különben alig látható hullám élén a napsugarak egy egy ragyogó kis csillagot képeznek, amely pillanatra felmerül, elenyézik, de már akkorra ismét más tünik fel helyette.

A csolnaknak, vagy talán inkább ladiknak kellene mondanom, nem lapos az alja, de éle van, amit németül Kiel-nek neveznek (magyar nevét nem tudom) amely egy részről az oldalra dűlést akadályoztatja, másrészt a vizet hasítván a ladik haladását megkönnyíti. Kérdésünkre, hány ember ülhet belé, azt felelték, hogy 8—10, tehát heten bátran bele ülünk. Egy markos olasz jött evezni — egyedül — és vitorlát is hozott magával, de nem tette az árbocra. Mint utóbb mondá, azt hívé, hogy majd ha az öbölből kijutunk a szabadabb helyre, onnan vissza vitorlázunk; de nem volt kedvező szél, sőt a csekély szellőcske is épen ellenkező volt; tehát a vitorlát nem használtuk. Csolnakunkon különben semmi kormány se volt, s ez ember nem ülve és rántva evezett mint nálunk, de állva két kézzel, két evezővel előre lökve, mint a velencei gondolások. A tó felett három sirályt is láttunk repdesni: nekem nagyobbaknak és nem oly fejéreknek látszottak, mint a mi tangáink

Rivából a tó nyugati partján emelkedő medrek szirtes hegyoldalon egy igen érdekes mű-ut vezet Brescia felé, erős emelkedéssel, helyenkint sziklába vágva, helyenkint alá építve, három alaguton át, míg az utolsó át az ut egészen eltűnik, behajolván nyugatra a hegyek közé a Ledri tavához, a melynek vize a Ponal-esésen a Garda tavába ömlik.

Kijövén a tóból, néztük a Gardai gözös kikötését, a melynek utasait, (illetve ezek pogygyászait) itten osztrák és olasz pénzügyőrök együttesen vizsgálják; s ezután a vonatra ülén $\frac{3}{4}$ 1-kor, vagyis ebéd idejére, visszaérkeztünk.

De nevezetes nap viradván Zempléne — főispánunk székfoglalásának 10 ik évfordulója — e hó 5-én családostól bucsut vévén, d. e. 10 óra 38 perckor hazafelé indultam, gyönyörű szép tavaszi meleg időben. A nagói állomás felé közeledve a hegyről a Garda tóra nézve még sokkal inkább élveztem a nagyszerű tájképet, mint ide érkezésünk alkalmával és a Mori állomáson Ala felé nézve a gyönyörű havasi tájat.

Franzensfeste mellett alkonyatkor ki kellett szállnom, mert a vonat, melyen jöttem, innen Innsbruck és Bécs-felé megy és valóban meglepett a hives szél, amely miatt felső ruhámat fel is kellett öltönnem. Nem sokára össze volt állítva a Magyarország felé menő vonat is, a melyen az állomástól a várhoz vissza és szorosan a vár alatt kanyarodtunk, úgy hogy a lőrésüket botommal elérhettem volna. Mindjárt a vár alatt egy roppant mélységen át vezet a vasút, de mivel nem sokára besetétedett, Tirol ezen keleti részéről, Karintiáról és Stájer országról, s melyeken éjjel jöttem át, alig tudok mit írni. A mennyire mégis láthattam, mindenütt teljes téli időben jöttünk.

Pragerhofnál bejött egy bajsztalán kalauz a kocsimba a melyben Franzensfestétől szinte mindig egyedül voltam, megtudni, hol akarok kiszállni. Beszéd közben észre vévén, hogy magyar vagyok, magyarra fordítá beszédét. Már Magyar-országban voltam, midőn teljesen megvilágosodott; egész lapályon, de itt is minden a legteljesebb téli színben. Az egyik állomásnál ismét bejövén hozzám a kalauz, mondá, hogy tegnap olyan hóvihár dühöngött ottan, hogy épen azon állomáson három órát kellett a vonattal várniok, míg tovább mehettek.

A Balaton és a Velencei tó részben jéggel volt borítva. Szerettem volna most oly utitársat, aki a pákozdi és tétényi ütközetben részt vett, hogy a helyszínén beszélt volna nekem azokról.

Délelőtti 11 órakor, tehát épen 24 óra mulva érkeztem meg Botzentől folyton gyorsvonaton Budára. Itt már a hó kevesebb volt. Délután 2 óra tájban ismét a gyorsvonattal hazafelé közeledvén, a hó mindinkább kevesebb lett, sőt nonsokára egészen elenyészett. Szerencsnél besetétedvén, a zárt kocsimba észre sem vettük, hogy vonatunk erős éjszaki széllel küzd, csak a temérek szikrárt láttuk a vonat mellett csillogni, és nem képzeltük miért állott meg vonatunk kétszer is oly helyen, ahol nincs állomás. Végre Petrahó mellett már ismét minden fejr volt és a pataki állomástól kiindulva a vonat ismét megállott. Végre, némi késéssel, hazaérkeztünk, tudvalevőleg oly csipős éjszaki vihar kísérte hóesés közt, hogy míg a városba értem, a fülem majd elfagyott.

Matolai Etele.

Hírek a nagyvilágból.

Madridban az állami rendőrség messze elágazó dűnamitos összeesküvés gyökerét fedezte föl. Az összeesküvők célja az volt, hogy a királyi palota, a képviselőház és az összes középületek, előre meghatározott napokon, levegőbe röpíttessenek. A királyi palotát f. hó 10-én, virágvasárnapján, a nagymise alatt akarták szétrombolni.

Lengyelek ünnepe. A raklovicai győzelem évfordulóján, f. hó 3-án, Krakóban emléktáblát lepleztek le azon a házon, melyben a lengyel szabadságharc hős vezére *Kosciuszko* lakott.

Pétervárról jelentik, hogy az ottan épült puszkapor gyár egyik osztályában, amelyikben a füst nélkül robbanó puszkaport készítették, f. hó 3-án nagymennyiségű gyulékony anyag tüzet fogott, minek következtében az egész gyár a levegőbe röpült. Több száz munkás vesztette életét.

Hírek az országból.

Honvéd emlékünnepe. A tápió-bicskei csatában 1849. apr. 4-én, elesett honvédek emlékére N.-Káta és vidékének hazafiasan érző közönsége, hagyományos szokás szerint, most is kegyeletes ünnepet ült. F. hó 3-án este négy ezer főnyi közönség vonult ki zeneszóval, zászló alatt faklyafényvel a temetőbe, hol a hősiak közös sírját megkoszoruzta.

A református zsinat folyó hó 4-én befejezte második ülészakát. A harmadik ülészak csak valamikor november elején kezdődik.

Különlélek.

(Legfelsőbb adomány.) Ófelsége a király, kabinet-irodája útján, Skiba János dávidvágási tanító részére 15 ftnyi kegyes adományt küldött.

(Személyi hírek.) *Matolai Etele* alispán, mint magán leveléből értesültünk, a husvétii ünnepeket még *Arco*-ban szándékozik tölteni s onnan családjával együtt csak e hó 20-ika táján készül hazaköltözni.

(Az újhelyi főgimnázium új épülete.) A vall. és közokt. miniszter küldöttje, *Meixner* kir. építész-mérnök, f. hó 8-án járt városunkban a gimnázium régi épületének körülnézése és ez új épület számára kijelölt telek megtekintése végett. A főispán ömeltőségénél tartott értekezlet alkalmával arról beszélgettek, hogy a gimnázium jelenlegi épületében a r. k. elemi iskola lenne elhelyezendő, a főgimnáziumnak új épülete pedig az elemi iskolának mostani helyén s onnan tovább folytatva emelgetnék. E terv megvalósítása mellett szépiészeti tekinteteken kívül célszerűségi okok is harcolnak. Egy ilyen az is, hogy a tervezett elhelyezés szerint a főgimnázium új épületével a rendház árkád-folyosóval egybekapcsolható lenne. — Az építkezés, föltéve, hogy a kérdésnek magánjogi részei könnyű szerrrel megoldhatók lesznek, és alattomban értve, hogy ez a javaslat, mely a városra és az érdekl. közönségre újabb megerősítést nem róna, a miniszter jóváhagyásával találkozik, még ebben az évben megkezdhető lesz, — miből az is következik, hogy a VIII. osztály ideiglenes elhelyezéséről szintén gondoskodni kell.

(Városi ügyek.) A képviselőtestület folyó hó 4-én tartott közgyűlést, melyen a következő tárgyak képezték a napirendet: a dohány és szivarvagyár kiépítéséhez a kincstár által megvett terület eladására vonatkozó szerződést névszerinti szavazással elfogadták. A főgimnázium ügyében megkötött szerződés módosítás végett leküldetvén, a már megszavazott hozzájárulási összeg leszállítására vonatkozó pont kihagyása elhatározatott, ellenben az új tornacsarnok felépítése iránt való kötelezettség elvállalását a képviselőtestület nem fogadhatta el, mert arról a megejtett tárgyalások során szó nem volt és mert az anyagi érdelet ugysz túlhaladott eddigi elkötelezésein felül több áldozat hozatalába bele nem bocsátkozhatik, mi végből a szerződés ezen pontjának kihagyása iránt a nm. vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter feliratilag felkérőndő lesz. — A kövezési bizottság javaslatát a módszer megállapítása iránt kinyomatni és kiosztatni rendelték. — Végül a kövezeti vám és piaci helypénzszedés házi kezelésének megállapítása és elfogadása iránt a harminc nap közbenjöttével megtartandó közgyűlés határideje május 5-ik napjának délutáni 3 órájára tüzetett ki.

(Újhely kikövezése.) Tudvalevő, hogy Újhely város magisztrátusát az utcakövezés rosz volta miatt felsőbb helyekről erősen szutyongatták. A képviselőtestület, az utcáknak célszerű s a kor kívánalmainak megfelelő karba hozása tekintetben adandó javaslatlattal egy küldöttséget bízott meg. A küldöttség megbízásában eljárva, javaslatát a képviselőtestület elé terjesztette. E szerint a *Kossuth-utca*, *Széchenyi tér*, *Rákóczi-* és *Kasinci-utca* lennének első sorban kikövezve és pedig a tokaji

kőbányából nyerendő 18—20 cm. felső lap szélességű u. n. ciklopsz-kvarc-trahit kővel. A végrehajtandó munkát, a csatornázás költségeit is ideértve kb. 100000 frtba kerülne, mely összeget a kövezeti vámjövedelem terhére felveendő költséggel gondolkodik fedezni. Ha a bizottságnak ezt javaslatát elfogadják, remélhető, hogy a kövezést már ezidén megkezdik.

(Az időjárás.) Az április latin nyelven azt jeleti, hogy *napfényrehozó*. — Hát ez az idei április, az ő verőfényes erejével, már eddig is csakugyan szép és nagy munkát végzett. Nemcsak, hogy új életre keltette az alvó természetet, de fűben, fában virágban napfényre hozta annak sok, száz és ezerféle pompáját. E héten a nap melegeinek átlagos ereje 18 fok volt *Romur* hőmérője szerint s ha a pénteki orkánerejű szél, mely este felé a hőmérőt szinte a fagy-pontig leszorította, közbe nem jő, nyáriás időjárásról emlékezhettünk volna. Egyébként nemcsak azt jegyezhetjük föl az időjárás krónikájába, hogy pacsirták éneke, szunyogok zsongása, békák hangversenye napirenden van, hanem azt is, hogy a várva várt délszaki vándorok: golya és fecskemadár lágy szellők szárnyain hozták megérkeztek —

»Ébredj, szenderegő élet ébredj!
Hidreg sirodból törj elő;
Boruljon illatos virágba
A színtelen halom, mező!
Harsogjon a lég, a ligetben
Dal és visszhang beszéljenek;
A rétet dus rendek borítsák
A rónát ért kalász-fejek!»

(Országos vásár.) Az újhelyi ugynevezett virágvásár, egyike szokott lenni a legnépesebbeknek, mert ilyenkor látja el magát a nép ünnepravalóval, u. n. élelmiszerral és ruházattal. Ugy volt ez a múlt hét csütörtök és pénteken is. A vidékről bezónázott, szekerkezett és gyalogolt sokaság ellepte a tágas vásártérrel, mint az élénkebb forgalmu utcákat, piacot és boltokat, hol egyaránt nagyban folyt az adás-vevés. Marhát és lovat szintén nagy számban hajtottak eladásra, mi is, a viszonyokhoz mérten, elég olcsón kélt. Lopás csak egy történt. Falusi ember volt az áldozat, kinek oldalzsebéből 45 ftot csentek el. Ezenkívül egy asszony 40 ftot elvesztett. Sem a tettes, sem a pénz nem került meg.

(Gyorsvonatok) A f. évi máj. hó elsejétől a vasuti közlekedés Újhelyen keresztül két gyorsvonattal fog szaporodni; éspedig: jövet, reggel 7 óra tájban Budapestről indulva déli 12 órakor ér az újhelyi pályaudvarba; menet pedig, innen indul d. u. 4 órakor, s esti 10 óra felé már a budapesti közp. pályaudvarba szállítja az utasokat.

(Értelemzavaró sajtóhibák) fordulnak elő lapunk múlt számának első cikkében; nevezetesen a második oldal első hasábjának tizenegyedik sorában *nemeté* helyett *nemesé*, — ugyanott, a harmadik kikezdésnek: harmadik sorában *tárgyáról* helyett *tárgyává* — a második hasábjának harmadik sorában pedig a *már* helyett *meg* olvasandó.

(Jönnek a színészek!) A következő jelentést kaptuk: Van szerencsém tisztelettel értesíteni S.-A.-Ujhely város és vidéke n. é. műpártoló közönségét, hogy jól szervezett dráma, vigjáték, nép szín- és operet-szintársulatommal, saját, hét tagból álló színházi zenekarommal f. évi április hó első felében a városba megérkezem s előadásom sorozatát, *f. hó 17-én, húsvétvasárnapján* a *»Kis madaram«* című legújabb énekes népszínművel a városi színházban megkezdem. — Társulatom névsora következő; nők: Halmayné Emma, operet- és népszínműnekesnő, Ruzsinszky Ilona, operet- és népszínműnekesnő, Szentessy Ilona, dráma és vigjátéki anyaszínésznő és tragikái hősnő. Gyurman Alice, drámai szende és naiva, Kantay Teréz, operet alt-énekesnő, komikáné Kendy Piroška, segéd naiva, Kendyné Ida, segéd anyaszínésznő; kardalosnők: Farkas Lina, Farkas Janka, Kövesdy Rózsa, Kölcsey Elvira, Havasi Aranka, Kerekes Mariska, Kolumbán Béláné; pénztárosnő; férfiak: Halmay Imre, igazgató és jellem-színész, Kazaliczky Antal, hős és jellem-színész, Rácz Gyula, operet-tenorista, Dajka Balázs, operet-bariton és népszínműnekes. Győre Alajos, drámai jellem- és apaszínész, operet buffó. Boross Endre, komikus és operet-buffó. Szathmáry Lajos, szerelmes és bonviván. Beniczky Lajos, segéd-buffó, bonviván. Kardalosok: Rákossy Ferenc, Torday Károly Dajka Antal, Temesváry Zoltán, Kerekes Mihály: sugó: Takács Kálmán, Nagy Samu disztó. — Kárnagy: Révay Arnold. Zenészek: Kolumbán Béla, Kövesdy Loránd, Pokorny Elek, Kövesdi M., Andorfi Ferenc Hofmeister Lipót, Pekarek József. — Szabó Tantossy József. — Kellékes és színleposztó: Kis Sándor. Bérlettel tételek 20 előadásra: Közép páholy 42 ft, Oldal páholy 40 ft. Támlásszék 12 ft. Kőrszék 8 ft. Tíz bérelt szelvény közép-páholy 30 ft, Oldal páholy 25 ft. Támlásszék 7 ft. Kőrszék 5 ft. Bérlet előjegyzéseket elfogad Bárczy Béla kereskedése. — *Műsorosát*: Drámák, színművek, vigjátékok: *Musotte*, *Atyafiak*, *Méhek*, *Hamupipóke*, *Rendjel*, *Agglegények*, *Völgy liloma*, *Constantin abbé*, *Aesopus*, *Dózsa György*, *Bánk bán*, *Második Rákóczi* Ferenc fogsága. — Népszínművek: *Kis madaram*, *Asszony nem számít*, *Siroki román*,

Illés mester, Két pisztoly, Napypó, Szép Juhász, Jani és Juczi, Postás Klári, Ne hagyj magad Schlesinger, Feneleányok, Zsidó honvéd. — Operettek és operák: Madarász. Tél és tavasz Kis molnárné, Kis herceg, Eleven ördög, Angota, Szép Galatea. Fauszt, Fatinica stb. Mélyen tisztelt n. é. közönség! Azon meleg rokonszenv és bizalomra támaszkodva, melylyel S.-A.-Ujhely és vidéke n. érdemi műpártoló közönsége működésemet már több alkalommal kitüntette, ismételten a legnagyobb örömmel igyekszem kedves körükbe, azon határozott igéretem kifejezése mellett, hogy pártfogásukat teljes erőmből igyekeznem fogok kiérdemelni; kérem ezuttal se vonják meg tőlem szives bizalmukat. Miskolcz, 1892. márc. 31. — Teljes tisztelettel *Halmay Imre*, színigazgató. (Ehhez a magunk részéről csak azt mondjuk, hogy, mint a jó bornak nem kell cégér, úgy a derék színigazgató sem szorul dicséretre. *Szerk.*)

(Katonai lóvásár) Maegyhete a hecskei v. sártéren katonai lóvásár volt. Újhely környéke nagy számban állította elő az eladásra szánt, szemre szép, délceg csikókat, mindazonáltal a bizottság csak két darabot választott ki és vásárolt meg a kincstár számára.

(Hegyi tűz) Maegyhete délután, a *Kopasz-hegy* tetején mászkáló fiúk pajkosságból meggyújtottak a száraz avart, mely az erős szélben mihamar nagy területen égett és sok kárt is tett az apró akácfa-ültvényekben. Persze, hogy a fiúk elinaltak, míg a tűzet a városi seprősök oltották be.

(Jótevény adomány.) *Fuszus József*, alattyan esperes-plébános, kit szülővárosa irányában már annyiszor tanusított nagylelkű adakozásaiért méltán nevezett el *Újhely-föltevőjé*-nek, ismét egy szép tettel kötelezte maga iránt hálára az embereket. A róm. kat. elemi iskola újjáépítése költségeinek fedezésére 500 forintot küldött. Isten sokáig éltesse!

(Püspökké szentelés.) *Fircsák Gyula* ömél-tőségát, a munkácsi g. k. egyházmegyének újonnan kinevezett püspökét, *Vályi János dr.*, eperjesi g. k. püspök, Eperjesen ma szenteli püspökké. A munkácsi püspök installálása, a *Bm. L.* értesülése szerint, a húsvétra következő első vasárnapon, tehát f. hó 24-én, *Vasul-napján* lesz.

(Elitétl szivány.) A kir. törvényszék a múlt héten mondott ítéletet Lukács András sáros-megyeyi származású csavargó fölött, ki a lopás mesterségét hivatásszerűen űzte. Legutóbb, mint annak idején megirtuk, Teich Zsigmond kereskedő boltját törte fel, azonban tetten éretvén, a törvényszék elé került, hol ezért és más régiebb időben büntetlenül marad gaztetteiért három évi fegyházra ítélték.

(A láczaiz tüzkárosultak) részére a kir. belügyminister 160 ftnyi segédelmet küldött.

(Engedelem gyűjtésére.) A kir. belügyminister *B. olassi* g. k. hitközségének megengedte, hogy a templomuk helyreállításához megkívánt költségek beszerzése céljából 3 hónapon át országszerte könyörödományt gyűjthessen.

(Eladó bútorok.) Áthelyezés következtében egy úri családnál különféle bútorok igen jutányos áron és sürgősen eladók. Hol? — megmonja vagy megírja akár a szerkesztőség, akár lapunk kiadóhivatala.

(Új zenemű.) *Tánczene* cím alatt *Kovács Leo*, a városunkban is előnyösen ösmert zongora-virtuóz, polka-mazurkát írt, melyet *Károlyi Melinda* grófnőnek ajánlott. A zenemű öt oldalon, tetszetős kiállításban Szatmáron jelent meg. Litteczky és Reizer könyvkereskedők kiadásában. Ára: 1 ft.

(Eladó) egy lábakon álló teljesen új diszes *cimbalom*. Bővebb felvilágosítást ad e lap kiadóhivatala.

(Gazdasszonyoknak.) A közeledő húsvéti ünnepek alkalmából t. olvasónk szives figyelmébe egy kitünő mázoló szert pirha padló számára batorkodunk ajánlani. Ugyanis Keil Alajos padlózat-fényezés, mely igen szép fényes, kitünően takar, a mellett gyorsan szárad és rendkívül tartós. E Keil Alajos-féle padlózat-fényezés S.-A.-Ujhelyben kizárólag Behynat estvéreknél kapható.

(Elérkezett) a várva várt kikelet, a rideg zord tél után. A bájos Margitsziget is tavasz mezebe kezd öltözödni. Fái rügyedeznek, világra szóló hírességű pázsitterületei kizöldednek és gyönyörködtetik a szemet; de megszólal fülemilje is, mely elbűvöli a hallgatót. A Margitsziget pártatlan szép zöld pázsitjai és a fülemile elbűvölő csattogása már Európaszerte híres és mindgyükünk, kinek csak egy talpalatnyi földje, kis ligete van, nagyon óhajtáná, hogy megszerezhesse magának a Margitsziget két specialitását, — gyönyörét. Am a csalogány nem zokog megrendelésre, oda telepíti fészékét a hova neki tetszik és ha el nem riasztják, évente oda is tér vissza. Ellenben a szép pázsitot mindenki könnyen megszerezheti, annál is inkább mivelhogy a Margitsziget gyönyörű pázsitaihoz is egy budapesti magkereskedő szállítja a fűmagot. E bársonyszerű üde zöld gyept, melyet Mauthner Ödön budapesti magkereskedő kombinált fűmagkeverékével létesítettek és mely nemcsak a Margitszigetnek, hanem egyáltalán a magyar díszkertészetnek és magkereskedelemlennek is diszére válik, mindenki könnyű szerrel megteremtheti saját területén a Mauthner-féle fűmagkeverékek alkalmazásával.

(A szolyvai víz.) melyet eredetileg és évtizedek óta szükebb hazájában fiatal savanyu borokkal vegyítve szoktak inni, hírnevének eredetét azon körülménynek köszönheti, hogy még az ily borok mértékellen élvezete után a különben bekövetkező szokott kellemetlen utóhatások is elmaradnak. Az orvosok megfigyelték ezen paralizáló hatást és azt szelvében

ajánlták és alkalmazták. Akár praeventív szer gyanánt étkezés alatt, akár gyógyszer gyanánt a már kifejlődött bajok ellen véve: a víz soha sem hagy cserben; ki erről egyszer meggyőződött, az ezen egyszerű, természetes tiszta és a mellett olcsó házi szert mindenkor kéznél fogja tartani.

Egész selyem, mintázott Foulordokat méterenként 85 krtól egész 4 frt 65 krig. (mintegy 450 különböző árnyalatban) megrendelt egyes öltönyökre, vagy egész végekben is szállít házhoz szállítva. postabér és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. és kir. udvari szállító selyem-Zürich-ben. Minták azonnal küldetnek. — Sveiczba címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

Tájékoztatóul. Tisztelettel értesítjük mindazokat, kik a »Zemplén«-t újévtől elfogadták de többszöri fölszólításunk dacára sem a múlt évi sem a folyó évi hátralékaikat még be nem fizették, hogy tőlük az előfizetési díjakat postai megbízás útján fogjuk beszédelni.

A Zemplén kiadóhivatala.

Irodalom.

»Veszedeles bűbáj« címe az *Egyetemleges Regénytár* kiadásában az imént megjelent kétkötetes regénynek. Szerzője *Theuriet André*, aki a francia romantikusok közt kiváló helyet foglal el, s ami műveinek különös varázst kölcsönöz, az az előadás költősége és a nyelv bűbája. Minden regénye első sorban a nőknek van írva, s történetei olyanok, hogy azokat minden aggály nélkül lehet fiatal leányok kezébe adni, ami különösen francia írónál ritka és eléggé meg nem becsülhető tulajdonság. A »Veszedeles bűbáj«-ban megvannak *Theuriet* minden jó írói tulajdonságai. A mese érdekes, arékül, hogy ritkító színekben volna megírva, a nyelv zengzetes s a fordítás (mely Tóth Béla jeles tollára vall) híven visszaadja az eredetinek szépségeit. A jeles regény *Singer* és *Wolfner* cégnél jelent meg s ára két kötetbe csinosan bekölte: 1 ft.

Az *Ország-Világ*-ot, e kitünő képes hetilapot, mely *Benedek Elek* szerkesztésében magas irodalmi és művészeti színvonalon áll, melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Mint értesülünk, e nagybecsű heti lapra még mindig lehet újévtől kezdve előfizetni, ami igen ajánlatos, mert akkor kezdődött meg *Beniczkyne Bajza Lenke* rendkívül érdekes regényének a »Delila«-nak a közlése. E regény még az április—június negyedben is fog tartani. Gyönyörű elbeszélés folyik most *Bárony István*ól is. Az *Ország-Világ*ba a legkiválóbb írók dolgoznak s képek tekintetében is első helyen áll. A most belépő előfizetők még mindig megkapják a tavalyi hat műmellékletet (mindannyi jeles magyar festők műve) és a díszes karácsonyi számot, mely sok érdekes *Petőfi* relikviát tartalmaz ezenkívül a *Petőfi-társaság* tagjainak arcképét és azok dolgozatait. Az *Ország-Világ* évenként hat remek műmellékletet ad előfizetőinek s hétről-hétre díszes borítékban jelen meg új év óta. Mindazonáltal az előfizetés ára egész évre 8 ft, sőt a »Magyar Hírlap« előfizetőinek csak 6 ft. Hetenként 12—15 érdekesnél-érdekesebb közleményt hoz az *Ország-Világ*, nem számítva a változatos rovatokat, melyek közt első helyen áll a »Nők Világa« divatlevéllel, divatképekkel és főképp a nőket érdeklő apróságokkal. A hét eseményeiről külön tárcában számol be *Székely Huszár*, a kinek heti krónikái országos népszerűségnek örvendenek. Mutatványszámokat kívánatra ingyen küld az *Ország-Világ* kiadóhivatala (Kecskeméti-utca 6.)

Egyesületi élet.

Nyilvános nyugtázás és köszönet.

Az országosvörös-kereszt-egyesület s. a.-ujhelyi fiókjá az árvamegyei inségesek számára gyűjtött összesen 203 ft 10 krt; éspedig:

I. *Chyzer Kornélné*, *Erényi Jakabné* és *Farkas Lajosné* úrnők ivén: 5 ftot a s. a.-ujhelyi polgári takarékpénztár: egyenként 2 ftot: *Chyzer Kornélné*, *Dobokay Kálmánné*, *Erényi Manó dr.*; egyenként 1 ftot: *Reichard Salamon dr.*, *Kulin Ödön*, *Haas Bertalanné*, *Sziráky Barnáné*, *Nagy Arminné*, *Szóllósi Arturné*, *Németh Nándorné*, *Dubay Józsefné*, *Kornstein Ignácné*, *Fleiszner Lászlóné*, *Diószeghy Jánosné*, *Besseney Gáborné*, *Rosenberg Bernátné*, *Lefkovits Ignác*, *Ligeti Józsefné*, *Kun Frigyesné*, *Hlavathy Józsefné*, *Szendrey Jánosné*, *Grünbaum Simon*, *Bokor József*, *Behynat Testvérek*, *Dofkay József*, *Herz Armin*, *Deutsch Hersko fia*, *Schwarz Ignác*, *Mezőssy Menyhért*, *Toma Mihály*, *Egreczkyné*, *Vályi Istvánné*, *Krausz Lipót*, *Sebeők Antalné*, *Erényi Jakabné*; egyenként 60 krt: *Keresztessy Lajosné*, *Klein Albert*, *Bauer Antal*, *Rárczy Béla*; egyenként 50 krt: *Szóllósi Bernátné*, *Kornstein Mór*, *Horowitz Zsigmondné*, *Gaizler Józsefné*, *Breznánóczy Béláné*, *Glück Adolf*, *Karsa Bertalanné*, *Thuránszky Lászlóné*, *Gottlieb Ignác*, *Schwarz D. Ignác*, *Molnár Márton*, *Göllner N. né*, *Zsiska Antalné*; egyenként 40 krt: *Rein István*, *Neuwirth Adolfné*; 35 krt: *De Rivo Györgyné*; 30 krt: *N. N.*, *Kaselyák János*, *Schwarz Antal*, *Freund József*; 20 krt: *Klein Tivadarné*, *Steinberger M.*, *Lieberman Jakab*, *Székuthy Antal*; 15 krt: *Berkovits Vilmosné*; 10 krt: *N. N.* Összesen 55 ft 30 krt.

S.-a.-Ujhely, 1892. ápril 8.

Chyzer Kornél,

a vöröskereszt-egyesület s. a.-ujhelyi fiókjának elnöke.

Az *Árva-vármegyei inségesek* részére *Pfeiffer Gyula* főmérnök, t. barátunk, 53 ft 84 krt küldött hozzánk, mely összeget postautalványon eljuttattnk *Árva-vármegye* t. alispáni hivatalához. Ezt az összeget a m. kir. államvasutak S.-a.-Ujhely-munkácsi vonalának alkalmazottjai rakták össze, és pedig adakoztak: *Pfeiffer Gyula* 2 ft, *Heidler Róbert* 1 ft 50 krt, *Tiefenthal Gyula* 1 ft 50 krt, *Altmann Ede* 50 krt, *Veisz Ferenc* 50 krt., *Hreha Mihály* 10 krt., *Kappel Pál* 1 ft, *Varga Imre* 20 krt., *Mráz József* 20 krt., *Sütő János* 50 krt., *Zámbo*

Gábor 20 kr., Kovács András 50 kr., Turgyán Tivaoar 1 ft, Balogh István 30 kr., Szabó Sándor 30 kr., Kocsány József 20 kr., Balázs András 30 kr., Dragóner Lajos 20 kr., Varga János 20 kr., Magyar Ferenc 30 kr., Faragó Gábor 2 ft, Mészáros Ferenc 20 kr., Radvánszky Péter 30 kr., Sajgó Károly 30 kr., Burkus Sándor 30 kr., Takács Péter 20 kr., Szabó Pál 30 kr., Nagy Gábor 50 kr., Csatlár Gábor 40 kr., Holmik János 2 ft, Puskás Demeter 40 kr., Berczik Sándor 40 kr., Makuró Mihály 50 kr., Batori Ferenc 60 kr., Kovács Mihály 60 kr., Kertész Lajos 50 kr., Szabó Gábor 50 kr., Telegdi Sándor 50 kr., Tóth István 60 kr., Mihalik János 1 ft, Tar Samu 20 kr., Nyesse István 20 kr., Simon Károly 20 kr., Buda Dániel 40 kr., Hajdu Gábor 40 kr., Szabó József 20 kr., Nánási Mihály 20 kr., Sütő Ferenc 50 kr., Grefcsik János 40 kr., Fabcsik András 25 kr., Botor József 25 kr., Tóth Menyhért 30 kr., Jáger János 1 ft, Első pályafelügyelői vonal munkásai 2 ft 50 kr., a második 4 ft 35 kr., a harmadik 5 ft 70 kr., a negyedik 4 ft 95 kr., az ötödik 3 ft 44 kr., a hatodik 4 ft 40 krt. *Összesen 53 ft 84 kr* azaz ötvenhárom ft nyolcvannégy krt. A póstaí foladóvényt két hétig megőrizzük. Fogadják a jólelkű adakozók az általuk megsegített inségesek nevében kifejezett halás köszönetünket.

Pályázati hirdetés. A sátorlaj-ujhelyi árvaházhoz árvagondozó nő szükséges. Megkívánatik, hogy az illető hajdon vagy gyermektelen özvegy legyen, 25 évesnél fiatalabb és 45 évesnél korosabb pedig ne legyen. Kötelessége az árvák gondozása. Járandósága szabad lakás, fűtés, világítás és ellátás. Ha a választmány úgy határozna, az árvák számára a meghatározandó tartásdíjért vagy kiadott élelmi cikkekkel fizetni is köteles lesz. Részletes fölvilágosítást ad *Dokus* Gyula, kihez a pályázati felszerelt kérvények május 1-ig beadandók lesznek. S.-A.-Ujhely, 1892. április 5.

Az elnökség.

Kérelem és hirdetés. Mindazokat a sátorlaj-ujhelyi polgárokat, akiknek eltartásra jogosult mindkét nembeli árvákról tudomásuk van, felkéri az ujhelyi árvaségélyező és jótékony egyesület, hogy azok neveit *Dokus* Gyulánál május 1-ik bejelenteni szíveskedjenek. S.-A.-Ujhely, 1892. április 5.

Az elnökség.

A közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

Felkértem a s.-a.-ujhelyi Takarékpénztár tek. Igazgatóját, mint az italmérsi s fogyasztási jog itteni főbérleje arra nézve nyilatkozni, vajon a szőlőbirtokosok kötelesek-e finom szomorodni vagy asszu boraik után, ha azokból néhány üveggel eladnak, fogyasztási és regale adót fizetni vagy nem? — mert tudunkkal a tek. Igazgatója ezen jogot annak idején magának feltartotta, azt albérletbe nem adta és ezen eljárását a közönség érdekében a nyilvánosság útján is közzé tette.

S.-A.-Ujhely, 1892. április hó 8-án.

több szőlőtulajdonos nevében:

Ligeti Bertalan.

CSARNOK.

Ha a hajnalcsillag...

Ha a hajnalcsillag feltűnik az égen,
Most is úgy teszek én, most is úgy, mint régen
Midőn még szívemet nem érinté bánat,
S néma áhitattal hallgatám anyámat:
Amint ő regéit csillagfényből szöve
Erdei tündérek meséibe fonta.
S ébredező lelkem egy boldog jelenből
Boldogabb, kedvesebb jövődöbe vonta...

Hosszu évek multán teljesedett végre
Szeretett jó anyám bubajos regéje;
Feltaláltam jövőm, boldogságom képét:
Ábrándozó szívem erdei tündérét!
... Parányi vityilló volt az erdők mélyén
Rejtett boldogságunk, szerelmünknek fészke,
S e földi boldogság elrejtett titkait
Csakis a kék égbolt estcsillaga nézte...

Az az esti csillag most is ott van, hol még
Azzal a hűtlennel együtt néztük nem rég.
Most úgy tündöklik fenn az ég azurján,
S ha nézem, úgy tetszik: kacag szívem búján.
De azért csak nézem; jól esik az nekem,
Ha el-elcsodálom rezgő égi fényt,
Legalább szívemből nem hagyja kihalni
Annak a hűtlennel drága szép emlékét!

Kovács Pál.

HIVATALOS RÉSZ.

5861 91. sz. Zemplén-vármegye alispánjától.

A járási 10 főszolgabíróknak.

A nmg. k. m. belügyminiszternek alábbi körrendeletét a 2. emberi járványok s különösen a roncsoló toroklob megakadályoztatása és kiirtása tárgyában azzal adom ki t. főszolgabíró urnak, hogy azt kellőleg köztudomásra hozza, a községek előjáróit figyelmeztesse, hogy e körrendelet a vármegyei hiv. lap folyó évi 15-ik számában megjelent; a tiszt, községi és körorvosoknak, a községi éskörjegyzőknek, a lelkészeknek és tanítóknak mihez tartás végett kézbesítse; adandó alkalommal a legszigorubbán hajtsa végre, s nekem ez irányú intézkedéseiről *f. évi június végéig* jelentést tegyen.

Azt pedig, hogy a nevezetteknek való kiosztás végett a rendelet hány példányára van szükség? haladék nélkül hozza tudomásomra.

S.-a.-Ujhely, 1892. április hó 6-án.

alispán h.

Horváth h. főjegyző.

Másolat.

5616/VI. 11. sz.

M. kir. belügyminister.

Körrendelet

valamennyi törvényhatóságnak.

Az utóbbi időben országszerte felmerült különböző nemű, de különösen a roncsoló toroklob járvány alkalmával számos oly jelenséget észleltem, mely arra indit, hogy a törvényhatóságok figyelmét a következőkre hívjam fel.

Az orvosi zárjelentésekből megállapítható tapasztalat az, hogy a gyermekek egészségére való felügyeletre kötelezett szülék, gyámok, vagy azok, kik ezen kötelezettséget magokra vállalták, a járványok és ragályos kórokban megbetegedett gyermekek gyógyításáról az 1876. XIV. t.-c. 20 és különösen 82. §-ai ellenére számos ízben nemcsak idejekorán nem gondoskodnak, hanem az orvosi segélyt vagy egyáltalán nem, vagy csak olyankor veszik igénybe, midőn a fenyegető életveszélyt maguk is belátva, a gyermekek gyógykezelés nélkül történt elhalálózása miatt reájuk háromolható büntetést iparkodnak elkerülni. Nemkülönbön igen gyakori azon eset is, hogy az orvos, többnyire a hatóságok útján értesítve, kellő időben látta és gyógykezelés alá vette ugyan a megbetegedett gyermeket, utasításait azonban a szülök csak lanyhán, vagy épen nem teljesítik.

Ismerem a nehézségeket, melyek népünk még nagy részénél tapasztalható ezen indolentiának legyőzése ellen emelkednek. Annál inkább kötelességének ismerje minden törvényhatóság, fáradságtalan felügyelet gyakorlása mellett figyelmessé tenni a lakosságot ezen törvénytiszta kötelességére, egyszersmind emlékeztetése hozva, hogy a kihágásokról szóló 1879. 40. t.-c. 99 §-a alapján a mulasztók egész 300 frtig terjedhető bírsággal büntethetők, eltekintve attól, hogy az 1876. XIV. t.-c. 82. §-a értelmében ragályos járványoknál a kényszergyógyítás is elrendelhető.

Igen sok esetben hiányos még a községek és illetőleg a törvényhatóságok részéről nyújtott orvosi segélyezés szervezése is, pedig az idézett törvény 22., 81. és 140. §-ai határozottan kötelezik a községeket és illetőleg a törvényhatóságokat, hogy a szegény betegekért és általában a szükséges segélyről gondoskodjanak. El nem fogadható számos törvényhatóságnak, azon mentsege, hogy elegendő orvosi személyzete nincs, mert a többször hivatolt 1876. XIV. t.-c. 84. §-a felhatalmazza a törvényhatóságokat, hogy szükség szerint járványorvosokat alkalmazzanak, mely célból utolsó sorban még az állam segélyét is igénybe vehetik.

Az pedig, hogy esetleg veszélyes járvány által ellepett községbe hetenkint egyszer, vagy netán kétszer látogasson el a járási vagy körorvos, oly visszás állapot, melyet a törvényhatóságnak, különösen hevenyragályos járványoknál, figyelmeztetés nélkül sem lenne szabad eltűrniök. A népnek nagy része még mindig nem hiszi, hogy a vörheny, a roncsoló toroklob stb. ragályzó betegségek és hogy gyors terjedésükre a közvetett vagy közvetlen érintkezés a legalkalmasabb mód. E tekintetben tehát a lelkészek, tanítók stb. mindenütt felkérendők, hogy a törvényhatóságnak azon igyekezetében, hogy ezt a néppel megértessék, minden kínálkozó alkalommal segítségére legyenek. Ugyaníly kitanítás szükséges az iránt, hogy a járványok alkalmával az egészséges, vagy egészségesnek látszó gyermekek is szorgosabban megfigyeltessenek, hogy így az orvosi segély lehetőleg jókor érkezéséhez az alkalom megadassék, mint e tekintetben különben már az 1873. évi 18053. sz. a. kelt itteni körrendeletben is adatott utasítás. Meghagyandó szigoruan az is, hogy a ragályos kórokban elhaltak hullái mielőbb — és pedig kocsin — a temetőbe, esetleg a járvány uralgása alatt ideiglenesen felállítandó hullaházba szállitassanak.

A legtöbb ragályos kórnak okozó mikroorganizmusai hetekig, sőt hónapokig is megtartván ragályozó képességüket, okvetlenül szükséges a

ragály terjedésének meggátolására az is, hogy a betegek által használt volt közhasználati tárgyak (evő s ivóeszközök, ruha- és ágyneműek stb.), ugyszintén a szobák alaposan fertőtlenitessenek, az ágynemű értékelenebb részei, mint a szalmazsák, esetleg a pelyhek elégtessenek stb. De erre nézve az egyszerű meghagyás korántsem elegendő, mert attól, tapasztalat szerint, eredményt várni nem lehet; azért is gondoskodjanak a törvényhatóságok, hogy ezen fertőtlenítések, hatósági megbízottak ellenőrzése mellett, orvosi utasításai szerint, legcélszerűbben pedig betanított és begyakorlott hatóságok fertőtlenítők által eszközöltessenek. A fertőtlenítéshez szükséges anyagokról az 1876. 14. t.-cz. 140. §-a szellemében szegények számára ugyancsak a községek kötelessége gondoskodni, valamint a törvényhatóság intézkedik az iránt, hogy az elrendelt óv- és gyógyintézkedések mindenki által pontosan betartassanak.

Ismételve jutott tudomásomra oly eset, hogy magánosok, de előjáróságok is, valamely ragályos kórnak előfordult egyes, szórványos eseteit eléggé figyelemre nem méltatva, sem a kellő övrendszabályokat nem alkalmazták, sem az eseteket a törvényhatóságok tudomására nem hozták, úgy, hogy ez utóbbiak csak a járvány fellobbanásakor nyertek értesülést az előzőleg előfordult szórványos esetekről — oly járványoknál, melyek az óvintézkedések kellő időben történt alkalmazása által valószínűleg elkerülhetők lettek volna. Felhívom ennélfogva a törvényhatóságokat, hogy a szóban lévő bejelentési kötelezettséget ismételve az alantas hatóságoknak szigoruan hagyják meg és azok pontos megtételét ellenőrizzék is.

Nagy hiányt képez továbbá az, hogy a kellő elkülöníthetőségről legnagyobb részben gondoskodva nincsen. Pedig már az 1873. évi 18053. sz. a. kelt itteni körrendelet hangsúlyozza a járvány- vagy szükségkórházak felállításának fontosságát, mint oly intézkedését, mely a ragályozó és fertőző kórok csirájában elfojtására, illetőleg tovaterjedésük lehető meggátolására a képzelhető legcélszerűbb és, tekintve az általa elérhető pozitív előnyt, bátran állítható, a legolcsóbb is. Ha tekintetbe veszem egyrészt, hogy kedvező anyagi viszonyok között lévő törvényhatóságok sem gondoskodtak mindenhol ily járványkórházak felállításáról; másrészt, hogy az esetek nagytöbbségében mily kevés leleményesség és jóakarattal szükségeltetik ezen intézkedések legalább ideiglenes kivételéhez — e nagy fogyatkozás tényleges meglétét nem tulajdoníthatom másnak, minthogy azon törvényhatóságok ezen nagyfontosságú kérdést mindéddig kellő megfontolás tárgyává nem tették. És ezért figyelmüket újból felhiva ezen nagy horderejű tárgyra, elvárom, hogy szakközvegeik meghallgatása után a szükségességet saját hatáskörükben mielőbb megteszik, eljárásuk eredményét pedig, legkésőbb a törvényhatósági közgyűlés felévi jelentése alkalmával, bejelentik.

Már az 1879. évi 38254. sz. a. kelt itteni körrendelet tiltja a ragályos és fertőző betegségekben szenvedőknek elszállítását egyik törvényhatóság területéről a másikéra, s így természetesen valamely járványlepte községből is a járvány mentesére. Ezen tilalom megszegése által csak az utóbbi időben lón — kimutathatólag — egy nagy községbe a szomszéd törvényhatóság területéről járvány behurcolva; miért is szükségesnek látom a törvényhatóságokat ezen tilalom szigorú megtartására is figyelmeztetni.

Ami különösen a roncsoló toroklob ellen tehető óv- és gyógyintézkedéseket illeti, ezen tárgyban az ország közegészségi tanács újabb szakvéleménye alapján az 1873. évi 18053. és az 1879. évi 13340. sz. a. kelt rendeletekben*) meghagyottak pontos keresztülvitelét, az ajánlott gyógymódra vonatkozó némi, lejobb felsorolandó, változtatástól eltekintve, újból hangsúlyozom.

Különösen figyelmeztetek annak elsőrendű szükségességére, hogy a megfelelő orvosok ki-rendeltessenek; a községek orvosokkal ellátassanak, az üresedésben lévő orvosi állások betöltenek, mert csak a kellő orvosi személyzet megléte nyújthat biztosítékot az iránt, hogy a kiadott rendeletek utolsó ízig terjedő intézkedése tényleg és célszerűen keresztül is fog vitetni. Figyelmeztendő továbbá a lakosság, hogy mindenben, úgy az utcán, mint háza táján és a lakásban, nemkülönbön testén és ruházatában a legnagyobb tisztaságra iparkodjék; szorgalmasan söpörjenek, suroljanak, a lakóhelyiségeket naponta legalább kétszer jól szellőztessék, fűdjödjenek, mosakodjanak és szájukat minden étkezés után esetleg borszeszes vízzel öblögtessék. Összecepportosulások, a minőkre vásárok, búcsúk, búcsújárások, népes lakadalmok, halotti torok stb. alkalmat szolgáltatnak, ragályos járványok idejében betiltandók.

Roncsoló toroklob-járvány alkalmával oly beteg, kinél torokfájás, nyelési nehézség, köhögés fejfájással, lázzal, forrószággal jelentkezik, a család többi tagjaitól azonnal elkülönítendő, nyakára

*) Az 1879-iki rendelet *utozal biztosok* felállítására iránt intézkedik »kiknek feladata leendő, a részökre kijelölt területen mindennap házról-házra járni, s maguknak arról meggyőződést szerezni, van-e ott beteg; ha beteget találnak, azt a hatóságoknak rögtön bejelentik.

jejes borogatás alkalmazandó, vele jéglabdacsk nyellessenek, az orvos pedig azonnal értesítsék.

Ami magának a roncsoló toroklobnak kezelését illeti, megjegyzem, hogy ez természetesen minden orvosnak saját tudására és tapasztalatára van bízva, mégis tájékoztatom, mint a mai legjobb és legáltalánosabb eljárás az orsz. közegészségi tanács szakvéleménye szerint, a következők említendők.

Szükség szerint lázellenes szerek, különösen septikus toroklobnál (chinin) alkalmazandók.

Toroklobbetegnek vagy aqua calcis használtassék, egyenlő rész destillált vízzel vegyítve. esetleg 0.5%^o-os carbololdat hozzáadásával; súlyosabb, különösen septikus esetekben hígított borszesz (1:3) is használható. Helyi kezelésre igen jó hatásnak bizonyult a ferrum sesquichloratum solumnak 5%^o-os glicyeres oldata beecsetelésekre, amelyek naponta 2-3-szor, esetleg többször végeztetnek, de enyhén, szőr- vagy tépés ecsettel. Az ecsetelés lehet erőlyes, de úgy eszközöltessék, hogy a diphterias helyeket túlságosan ne izgassa. Ahol a tünetek szerint a diphteriticus folyamat a gégegre átterjed, vagy ahol ennek veszélye fenyeget, belsőleg sublimat ajánlható (0.01-0.03: 1000 vízre és 1 tojás fehérjével) 2 óránként egy gyermekkanállal.

Természetesen nagy fontossága van az erőkellő fenntartásának és e célból kellő mennyiségű alkoholnak (ó bor, cognac) belső használata feltétlenül szükséges.

A diphterias helyeknek pokolkövel égetése, edzése, vagy tömény pokolkövel való ecsetelése elhagyandó.

Ezeket tudva, még a járványkimutatásokra vonatkozólag kívánok néhány megjegyzést tenni.

Az 1883. évi 24639 és az 1887. évi 20075 számú rendeletekkel** megállapított járványkimutatási minta s a felterjesztési időköz stb. pontosan betartandó. Azonkívül a járvány kimutatások az év végével, ha addig a járvány megszüntnek nem nyilvánítottat, lezárandók és a még betegen maradtak az új év kezdetén az ujonnan fölvett betegek rovatába igtatandók; a jegyzet rovatában pedig felemlítendő, hogy ez a múlt évi járvány folytatása.

Az influenza járványokra vonatkozólag megjegyzem, hogy azokról részletes nyolcadnapos statisztikai kimutatások felterjesztését nem kívánom, hanem csak a járványos fellépés bejelentését és a törvényhatósági kórházakban ápolt influenza betegek sommás kimutatását, természetesen a betegség kimenetele iránti jelentésekkel együtt.

Ezeket tudomásra hozva, felhívom a törvényhatóságot, hogy jelen rendeletem pontos fogantatásaita iránt intézkedjék.

Budapesten, 1892. évi március hó 23-án.

a miniszter helyett:

Lukács György, államtitkár.

5804. sz.

Zemplénvármegye alispánjától.

A járási főszolgabíróknak.

Megfelelő sürgős intézkedés és jelentésének f. évi április hó 20-ig leendő mulhatatlan betervezése céljából /- alatt má-olatban kiadatik.

S.-A. Ujhely, 1892. április 1.

alispán helyett:
Horváth h. főjegyző.

Másolat.

Földmivelségi m. kir. minister. 1510/III 7. szám. Valamennyi vármegyei törvényhatóságnak. Fontos mezőgazdasági érdekek szempontjából tájékoztatást óhajtok szerezni afelől, hogy az országban mily kiterjedésű területen üzetik a komlótermelés. Felhívom ennél fogva a közönséget, miszerint haladéktalanul intézkedjék az iránt, hogy a területén levő községek előjárói jelentést tegyenek a községi határban u. m. 1891. és a folyó évbe komlótermelésre használt terület kiterjedéséről. E jelentésekre nézve megjegyzem, hogy 1) Csak azon községektől kívánandó be a jelentés, melyekben komló termelés van, tehát azon községek, hol komló termelés nincs. fel sem szólítandók. 2) A komló termelésre használt terület kiterjedése kat. holdakban és négyszög öleken tüntetendő ki. 3) A községektől beérkezendő jelentéseken kitüntetendő a járás, melyben a község fekszik. E jelentések, járásonként rendezve, legkésőbb f. évi május hó 1-ig hozzám felterjesztendőek lesznek. Budapest, 1892. márc. 21-én. A miniszter megbízásából Kovácsy, s. k.

14,161/V. szám. Kereskedelemügyi m. kir. minister. Pezsgőt, tolyadékokat és más kényesebb tárgyakat tartalmazó postai küldemények gondos csomagolása.

A közönség a pezsgőt, bort s efféle folyadékokat tartalmazó palackokat rendszeren ládáknak csomagolva adja ugyan postára, azonban gyakran a palackok a ládában oly rosszul vannak elhelyezve, hogy gondosabb kezelés mellett is nem ritkán egyes palackok eltörnek, sőt még más küldeményekben is kárt okoznak. Minthogy a felvevő

** Az 1883-iki rendelet azon ismert mintát állapítja meg, a mely szerint a járványok állását hetenként ki szoktuk mutatni; az 1887-iki pedig ezen minta azon módosítását, a mely a hólyagos himlő kimutatására használandó.

postahivatalok nincsenek azon helyzetben, hogy megítélhessék, vajjon a küldemény belül jól van-e csomagolva, minthogy továbbá a kincstár nem szavatol oly kárért, melyet a földadó a küldemény földadására vonatkozó postai szabályok szemellett tévesztése, pl. elégtelen, vagy célszerűtlen csomagolás stb. által maga okozott, illetve magára hárított, valamint általában nem szavatol folytatott, valamint általában nem szavatol folytatott, dekok kifolyásáért, törekeny tárgyak eltöréséért stb.; a postát igénybe vevő közönséget a következőkre figyelmeztetem: 1. Folyadékoknál (pezsgő bor stb.) arra kell vigyázni, hogy az egyes palackok a ládán belül oly szorosan legyenek elhelyezve, hogy ne mozoghassanak. 2. Levágott virágokat, virágcsokrokat vatta közé kell tenni s úgy elhelyezni, hogy a tartály oldalaihoz oda ne ütődjenek. Más élő növényeket, de a művirágokat is, különösen ha nagyobb tért foglalnak el, oly módon kell csomagolni, hogy azok minden oldalról kellően védve legyenek. 3. Gyümölcsöt legalább papírfozlányok közé kell rakni, hogy össze ne zuzassék. 4. Vajat és zsiradékot vízhatlanul kell csomagolni s nagy faládába, vagy a mi még ajánlatosabb a bádogszelencébe tenni. Zsiradékot tartalmazó küldemények csak kettős tartályba csomagolva adhatók postára. 5. Friss húst kosarakban és zsákokban is lehet szállítani, de a húsdarabokat a zsákban belül borecettel áztatott vászonban kell burkolni. 6. Tojást száraz, tiszta, szagtalan szecska vagy polyva közé téve erősebb ládáknak kell feladni. 7. Gyuananyagokat, a mennyiben a postai szállításból kizárva nincsenek, a Magyarországi Rendeletek Tára 1885. évfolyamának 431. és következő oldalain foglalt 3507, illetve 11.297. számú rendeletnek megfelelően kell csomagolni. 8. Értékesebb tárgyakat, kivált ha nedvesség vagy dörzsölés által könnyen megsérülhetnek, viaszos vászonba, bőrbe, vagy váazonnal körülburkolt dobozba, törekeny tárgyakat polyva vagy széna közé téve, erősebb szerkezetű ládába kell elhelyezni. 9. Ékszerket és drágaságokat tokban elhelyezve, azonfelül vászonnal körülburkolt erős fadóbozba, vagy faládácskba zárva jól körül kell kötnözni. 10. Értékes tárgyakat tartalmazó csomagok pecsételésére kizárólag jó minőségű, erős, fűnöm pecsétviaszt és vésett pecsétnyomót kell használni. Ékszerket és drágaságokat tartalmazó küldeményeknél a pecsétnyomások tisztaságra és olvashatóságra kiváló gondot kell fordítani. Az utóbb említett küldeményeknél a cím mindig, a többiekénél is lehetőleg magára a külső burkolatra, göngyöletre, tartályra irandó. Ha külső burkolatra írni nem lehet s a küldemény sem ékszerket, sem drágaságokat nem tartalmaz, címet papírlapra is lehet írni, de ezt egész hátlapjával a küldeményre tartósan rá kell ragasztani s oly módon megerősíteni, hogy szállítás közben le ne váljék. Folyékony vagy törekeny küldeményeknél a külső tartályra figyelmeztető idom, jel, pl. a szokásos palack stb. alak rajzolandó; ugyszintén megfelelő megjegyzéssel láthatandók el a halikrát s gyorsan romló tárgyakat tartalmazó küldemények.

Budapesten, 1892. évi március hó 11-én.
Baross s. k.

A m. k. pénzügyigazgatóságtól.

7197., 9024., 9161., 10042. sz./VI. 92.

Körrendelet.

Zemplén-vármegye valamennyi községi, illetőleg körjegyzőjének.

A n.-károlyi kir. pénzügyigazgatóság folyó évi 6583. sz. átirata szerint dohányjövédéki kihágás miatt elítélt Lázár Miklós körömi születésű volt nyirnyebeli lakos ismeretlen helyre távozott. — Tussán 1867. évben született Kacsák Andrács, napszámos, haddijköteles egyén, Tussáról ismeretlen helyre költözött. — Dohányjövédéki kihágással vádolt Antal Pongó Julia kóborló cigányasszony, utóbb volt kis-géresi lakos, — dohányjövédéki kihágással vádolt Révész Ferenc s.-pataki Halászbányai volt lakos, — ismeretlen helyre el-távoztak.

Utasittatik a cím, hogy nevezett egyéneknek jelenlegi tartózkodási helyét a községben és területén nyomozza és felalálásuk e-etén ide azonnal tegyen jelentést.

S.-A. Ujhely, 1892. április 12.

Beeske, kir. pénzügyigazgató.

GAZDASÁGI ÉRTESEITŐ.

Rovatvezető: MÁRTON MIHÁLY.

HIVATALOS RÉSZ.

III/1892. Zemplénvármegyei gazd. egyesülettől.

Főhívás.

Minthogy a m. kir. földmivelségi Ministerium a zemplén vármegyei gazdasági egyesület indokolt felterjesztésére az egyesület kezelése alatt álló állattenyésztési alap gyarapítására bizonyos államsegélyt bocsátott az egyesület rendelkezésére, olyformán, hogy a községek tenyészapaállatszükségletét az apaállatoknak következő beszerzése és

a községeknek kedvezményes áron, 20%^o-ig terjedhető engedéssel, részlettörlesztés mellett való átengedése által biztosítsa; a legszegényebb községeknek pedig, amennyiben azok egyáltalán nem képesek az apaállat beszerzésére szükséges összeg előteremtésére, az egyesület által ingyen használatra 6 db. tenyészbika fog ez idén átengedtetni.

Felhívom ennél fogva a községi előjárók, hogy ez érdemben tolyamodványait a gazd. egyesület elnökségéhez 14 nap alatt betervezteni el ne mulasztják.

2-5 Zemplénvármegyei gazdasági egyesület.

Nyilt-tér *)

Szolyva

Legerősebb natrontartalmú savanyúvíz (84 r. kettő szénasavas patron 10,000 r. vízben), túlságos gyomor-savkötő, gyomorégés és a gyomor számos egyéb bajai ellen.

Kizárólagos szállító

MATTONI ÉS VILLE, BUDAPEST.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

A szerkesztő postája.

Mező-Zombor község előjárósága hozzánk intézett levelében kijelentette, hogy ók a Csobaj község tanácsházában f. évi március hó 29-én, a taktaközi utak kiépítésének tervezete felett tartott értekezleten nem vettek részt, következésképpen a tudósítónk által humorosan alkalmazott szentencia rájuk nem vonatkozhatik. — Az érzékeny előjáróságot e kijelentés közlésével sietünk megnyugtanni.

P. D. urnak 8.-Hídvég. Az efféleket csak bírósági végzés formájában és rendeletre s akkor is csak a Nyilttér-ben, amiért pedig »nizetség« jár, lehet közzé tenni.

A Gy. urnak — Budapest. Küldeményeiért szives köszönet. A levélre majd levéllel válaszolok. Addig is üdvözlöm.

M. M. urnak Velejte. Elkésve érkezett, jövő számunk hozza.

Felelős szerkesztő:

DONGÓ GY. GÉZA.

Kiadótulajdonos: ÖZV. BORUTH ELEMÉRNÉ.

Hirdetések.

Gróf Andrássy Dénes csebb-lazonyi chraet nevű erdelyében (Bánócz állomástól 20 percz távolra) 254 drb. téli döntésű erős méretű tögy épületifa 334 tkbmeter köbttalommal f. év április 13-án d. e. 10 órakor a helyszínén fog árverés útján eladatni.

Zárt ajánlatokat elfogad esetleg bővebb felvilágosítást ad.

Kostenszky Pál,

uradalmi erdősz.

Első osztályu hus

kilónként 52 kr.-ért kapható
BOLGÁRI ANDRÁSNÁL

S. A. UJHELYBEN.

Tk. 2359 sz./1892.

Árverési hirdetményi kivonat.

A király-helmeczi kir. járásbírósg mint tdkkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy ifj. Dobos János végrehajthatónak ifj. Király Jánosné t és t. gyám által képv. kisk. Király Erzsébet és társai végrehajtást szenvedő elleni 65 ft tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtásügyében a s.-a-ujhelyi kir. törv. nyszék (a k.-helmeczi kir. bíróság) területén lévő Lelesz község határában fekvő, a leleszi 20. sz. tjkvben A I. 912. sor (589-594.) (1823-1824.) (2448-2449) (3062-3063.) hr. sz. a. foglalt ingatlanokból k. Király Erzsébet, Király Julianna férj. Csákó Mihályné, Király Rozália férj. Kertész Jánosné és kisk. Király Józsefet illető felerészjuttaléka az árverést 339 frtban ezenell megállapított kikialtási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1892. évi április hó 21-ik napján délelőtt 10 órakor Lelesz község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%^o-át, vagyis 33 ft 90 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tc. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Királyhelmeczen, a kir. járásbírósg, mint telek-könyvi hatóságnál 1892. évi február hó 13. napján.

Dr. Kálniczky kir. aljbíró

A s.-a.-ujhelyi népbank mint takarékpénztár

1892-ik évi május hó 8-án délutáni 3 órakor
az intézet helyiségében

rendkívül közgyűlést tartand,

melyre a részvényesek megjelenni felkérnek.

Tárgy:

Az igazgatóság egyik tagja Farkas Lajos ur, meghalt; továbbá: miután Margitay József ur, felügyelő bizottsági tag, lakását Budapestre tette által, a hiányzó igazgatósági ügy felügyelési tagnak az alapszabályok 38. és 62-ik §-a értelmében megválasztása.

Miről is a tisztelt részvényesek azon hozzáadással értesítetnek, miként részvényeiket a közgyűlést megelőzőleg az igazgatóságnál nyugta mellett letenni tartoznak s szavazat-jegygyel fognak ellátni.

Kelt S.-a.-Ujhelyt, 1892. ápril. 4.

az igazgatóság nevében:
Nyomárkay József,
vezérigazgató.

65. szám/jk 92.

Hirdetmény.

S. A. Ujhely város közönsége részére felsőbb helyen engedélyezett kövezeti vám és piaci hely-pénzszedési jogok folyó évi ápril hó 25-ik napján délután 3 órakor a városháza tanácstermében megtartandó nyilvános árverésen, együttesen bérbe adatni fognak.

A bérlet folyó évi június 1-én kezdődik és öt évre terjed.

Kikialtási ár évi 12000 forint; óvadék a kikialtási ár 10%-ka, mely az árverés jóváhagyása után 3 nap alatt, 1/4 évi bérösszegig kiegészítendő.

Kellő óvadékkal ellátott zárt ajánlatok is beadhatók, melyek az árverés után fognak felbontatni és az árverési jegyzőkönyvbe pótlólag bevezettetni.

Az árverési feltételek a városházánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és alólirott jegyzőtől megis szerezhetők.

S. A.-Ujhelyben, 1892. évi március hó 28-án.

Pataky Miklós, **Ujfalussy Endre,**
v. jegyző. város főbírája.
2-3

Horgony-Pain-Expeller.

Ezen rég jónak bizonyult bedörzsölést eszű, köszvény, tagszagotás stb. ellen legjobban ajánljuk a t. cz. közönség figyelmébe. Egy üveg ára 40 és 70 kr. és a legtöbb gyógyszerárban kapható.

Csak Horgonynyal valódi!

Méltóságos **Harkányi Frigyes** úr montai (Borsodvármegye bér gazdaságában) 120 db. szarvas-marha nyári legeltetésre felvétetik. Bővebb felvilágosítással szolgál.

Harkány, 1892. április 1.

Menyhárd Lajos,
számtartó.

2-3

A szegi gőzmalom részvénytársaság 16-ik számú szelvénye

után

az 1891-iki üzletévi osztalék

folyó évi márczius hó 28-ától

Szegiben (postaállomás Szegimalom) a társulati pénztárnál

22 azaz huszonkét forintjával kifizettetik.

Kelt S.-A. Ujhely, 1892. márcz. 27-én.

Az igazgatóság.

2-2

Pályázat templom építésre.

A király-helmezi ref. egyház részéről templomépítésre pályázat hirdettetik. Építési tervezet és feltételek az egyházi főgondnoknál megtekinthetők.

A pályázatok ápril. hó 20-ig nyújtandók be.

A Csalogány-utczán lévő 440. számú ház, a hozzá tartozó nagy gyümölcsös kerttel szabad kézből

eladó.

Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal.

RÓTH BERNÁTH

vaskereskedő gazdasági gépek raktára és bortermelő.

S.-a.-Ujhely.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy saját termésű asszu és szamorodni boraimat literenkint következő áron árusítom el:

Asszu borok árai literenkint **2** frt **20** krtól egészen **4** frtig.

Szamorodni borok ára literenkint **70** krtól egészen **1** frt **50** krig.

Magamat a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlva maradtam

kitünő tisztelettel.

Róth Bernáth.

Jegyzet. Ermeimet a párisi világ-, a brüssleti és a budapesti országos, a helybeli és a miskolci gazdasági kiállításokon nyertem.

Birtok eladás.

A hegyközön 25 hold szántó föld és 12 hold rét, 50 hold erdő legelővel szabad kézből eladó.

Értekezhetni a tulajdonossal: Nagy-Bosznán (Abaujmege) **Sziráky Jánosnéval.**

2-2

Ház eladás.

S.-a.-Ujhelyben, a Kazinczy-utca 504. sz. a lévő és a **Szilvássy örökösök tulajdonát képező** gyönyörű nagy telek, két lakóházzal a város közepén eladó. Venni szándékozók értekezzenek az örökösök megbízottjával, Dr. **Szilvássy Jánossal** Borszáken.

Ik. 4064 sz. 1892.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szerencsi kir. járásbíró, mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a tályai Népbank végrehajtónak Novák József és neje tályai lakosok végrehajtást szenvedettek elleni 500 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverés a szerencsi kir. bíróság területén lévő Tallya község határában fekvő a Novák József és neje Bodnár Zsuzsannának a tályai 1403. sz. tjkvben 2403. hr. sz. alatti szőlőjére 464 ft ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik. A tályai 1520 és 600 sz. tjkvben foglalt ingatlanok elárverezése iránti kérelem elutasítottatik s az erre vonatkozó széljegyzések töröltetni rendeltetnek, mert a jelzett tjkvben foglalt ingatlanok időközben bírói árverésen már előbb eladattak. A fennebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi májús hó 6-ik napján délelőtti 10 órakor Tallya község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-kát vagyis 46 ft 40 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminster rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnak előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a szerencsi kir. járásbíró, mint telegkönyvi hatóságnál 1891. évi december 16-án.

Kiss György kir. bíró.

A Foncière pesti biztosító társaság főgynöksége.

SZÓLLÓSY SÁNDOR

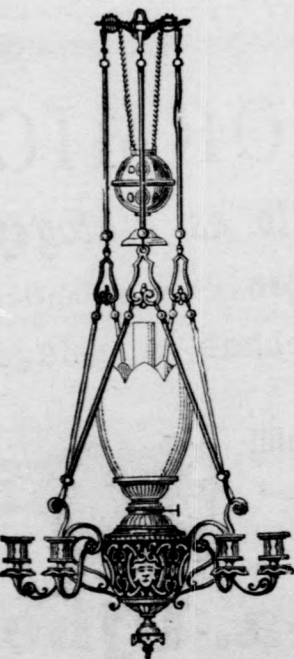
SÁTORALJA-UJHELYBEN

ajánlja dusan felszerelt
üveg, porcellán, majolika,
DITMAR-féle lámpa,
Chinai ezüst és konyha felszerelési eszközök
raktárát

legolcsóbb gyári árakban.

Valódi amerikai császár.-olaj
nagy raktára.

15

Mindennemű angol szervizek dús választékban.

MAGY. KIR. SZAB. PARKET-GYAR.

Dunkel V. K. Kassa

ajánlja kitünő száraz hegyi tölgyfából készített sokszorosan kitüntetett szalag és koczka **parketáit** legjutányosabb árak mellett.

11-12

A lerakást a gyár saját lerakói által is eszközölteti.

Rajzminták kívánatra bérmentesen szolgáltatnak ki.

Eddig még fölülmulhatatlan.

Maager V.-féle

valódi tisztított

DORSMAJOLAJ

Maager Vilmostól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendel-
tetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet,
különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gvarapodását, a
nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarna érni.

Egy üveg ára 1 frt, egy üveg fehér 1 frt 50 kr. Kapható a gyár
raktárban Bécsben III./3., Heumarkt 3, valamint

az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerertárában.

S.-a.-Ujhelyben: Elässy E., Kincseösy P. és Budal Ákos urak gyógyszerertárában. 21-24

2-8

Keil Alajos-féle

PADLÓZAT-FÉNYMÁZ

(Glasur)

legkitünőbb mázólo-szer puha padló számára, 1 nagy palaczk ára frt. 1.35 kr.
1 kis palaczk ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

egjobb és leegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög
ára 60 kr., mindenkor kapható:

Behyna Testvéreknel, S.-a.-Ujhely.

Elővigyázat a ZACHERLIN

rovarpör véeárlásánál.

Vevő: „... Nekem nem kell nyitott rovarpör, mert én Zacherlint kértem!... Ezen különlegessé-
get joggal dicsérhetik, mert ez a legkitünőbb irtószér minden rovar
ellen, és ezért csakis: »Zacherl« névvel ellátott lepecsételt üveget fogad-
dok el!”

A valódi Zacherlin kapható:

S.-a.-Ujhelyben: Szentgyörgyi Vilmos,
Zlinszky József, Kincseösy Péter, Rei-
chard Gyula, Behyna test., Cs. Buday
Ákos, Bárzy Béla, Grünbaum M. Klein
A. Reichard testv. Elías Imre és Klein
Henriknél.

Homonnán: Pápay P., Szekerák A. és
Walaschek Ignácznál.
Varannón: Gaál Sándor és Cseri Her-
mannál.

Sárospatakon: Pavletits György s Palcsó
Lászlónál.

Szerenesen: Rochlitz Dezsőnél.
Tokajon: Reiner D., Olay Lajos, Deka
Soma, Czigány Béla, Grosz Izrael és
Frisch Vilmos.

Nagy-Mihályban: Marmorstein Eugen,
Glück Mór és Tolvay Imrénél.
Tállya: Sichermann és Jakab fiánál.

1-12

S.-a.-Ujhely. nyomatott a »Zemplén« gyorsajtóján.

Figyelemre méltók!

FIGYELEMRE MÉLTÓK!

A tavaszi és nyári idényben.

Következő biztos hatásu artalmatlan pipere gyártmányok:
melyek **HOFFMANN BÉLA** az »Arany Oroszlánhoz« címzett ungvári
gyógyszertárban, eredeti előirat szerint készítve, nagy kelendőség
miatt folyton friss minőségben kapható közkedvelt különlegességek:

„LILIAMARCZENŐCS”

„LILIAMOZSDÓVIZ” és

„LILIAMSZAPPAN”

Mindannyi külön és együttesen a szepő, ajfolt,
pattanások, bőrtisztatlanság, bőrtakak (mitesser) ellen
kitünő sikerrel alkalmazhatók! Nem nélkülözhető ezekhez

„LILIAM HÖLGYPOR”

a legjobb s legujabb arczpor; mely mindennapi használat mellett
is teljesen ártalmatlan, kellemes finom illattal a nélkül, hogy fel-
tűnnék kitünően tapad, s az arcznak természetes üde színt kölcsö-
nöz! Kapható fehér, rózsá, és créme (barnáknak) színben.

Zemplémmegye és környékére egyedüli raktár:

KINCSEÖSY PÉTER gyógyszerertára

az »Üdvezítő«-ház S.-a.-UJHELYT, a fővezető.

Hol is kívánatra képes árjegyzékek ingyen adtnak bárkinek s postai megrende-
lések pontosan eszközöltetnek.

Figyelemre méltók!

188. sz.

92.

Felsőbodrogi vízszabályozó társulat.

Meghívó.

Az 1892. évi április hó 21-én délelőtt 10 órakor
Töke-Terebesen a kaszinó helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésre.

Tárgyai:

1-ször. Az 1881. évi XLI. t. cz. 15-ik szakasza, illetőleg a
pénzügyminister ur 1888. évi január 28-kán kelt 61523. sz. rende-
lete értelmében az adóvisszatérítés felvételére megbízott két tag
kijelölése.

2-or. A földmivelésügyi minister ur ⁴⁷⁷⁰/_{V.15. 92} sz. a a gátvédelmi
szabályzatot módosító leirata értelmében való intézkedés.

3-szor. Szigetköz szabályozási ügyben hozandó határozat, az
1891. évi október 13-án tartott közgyűlés jegyzőkönyvének 6-ik
pontja értelmében.

4-szer. A számvizsgáló bizottság jelentése az 1891. évi száma-
dások megvizsgálásáról.

5-ször. Netaláni indítványok.

Töke-Terebes, 1892. év április hó 5-én.

Gróf Andrássy Aladár,
társulati elnök.

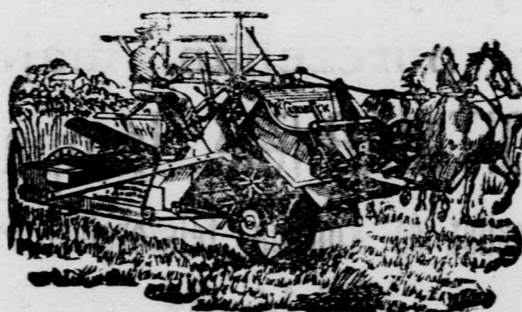
HIRDETMÉNY.

A »Nyulhoz« címzett vendéglőben S.-a.-Ujhelyben
(Rákóczy-utca 722. szám) kaphatók mindenféle finom italok jutá-
nyos árak mellett, ugymint cognac, rum, szilviorum, törköly,
borovicska mindennemű likőrök, thea, sör stb. Különösen pedig
természetes állapotban kitünő és zamatos fehér és vö-
rös asztali peesenye, szamorodni, asszu és siller bo-
rok literenkint 40 krajczártól 5 forintig.

Ugyanott kaphatók a jelzett borok nagyban is, azaz hordó
számra, a vidékre azonban csak 10 literen felőli mennyiségben
szállítattik, mely borok természetes minőségeért kezes-
séget vállal

14

Abonyi D. Mór.

McCORMICK

fűkaszó és aratógépek

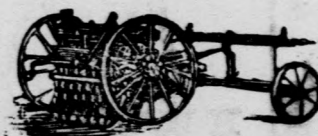
kékekötővel vagy anélkül.

A „legjobbak a világon.”

Magyarországban magában, 600 darabon felül
van működésben.

9-12

Kaphatók

Grosz Vilmos-nál S.-a.-Ujhely

vaskereskedés és mindennemű gazdasági gépek raktára.